

ŻMIGRÓD

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU
OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI
DLA GMINY ŻMIGRÓD

Spis treści

WPROWADZENIE	4
Cel diagnozy	4
Struktura dokumentu	4
Słowniczek pojęć	5
Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji – KROK PO KROKU	6
CHARAKTERYSTYKA GMINY ŻMIGRÓD W KLUCZOWYCH SFERACH FUNKCJONOWANIA JEDNOSTKI	7
1.1 Informacje podstawowe	7
1.2 Demografia.....	9
1.3 Bezrobocie	10
1.4 Pomoc społeczna.....	11
1.5 Edukacja	12
1.6 Kapitał społeczny	14
1.7 Kultura i sport	15
1.8 Bezpieczeństwo publiczne.....	15
1.9 Gospodarka.....	16
1.10 Infrastruktura i środowisko.....	17
DELIMITACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY ŻMIGRÓD	19
2.1 Metodyka prac przyjęta w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Żmigród.....	19
2.2 Podział Gminy Żmigród na jednostki analityczne	20
2.3 Wybór wskaźników służących dokonaniu analizy wskaźnikowej wskazanych jednostek analitycznych.....	23
2.4 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.....	28
2.4.1 Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego przy użyciu wskaźnika syntetycznego	30
2.5. Wyniki dla poszczególnych sfer	31
2.5.1. Sfera społeczna.....	31
2.5.2. Sfera gospodarcza.....	39
2.5.3. Sfera środowiskowa	41
2.5.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	43
2.5.5. Sfera techniczna	45
2.6. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.....	47
WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI NA OBSZARZE ZDEGRADOWANYM GMINY ŻMIGRÓD	50
SPIS TABEL.....	53
SPIS RYSUNKÓW.....	54

ŻMIGRÓD

WPROWADZENIE

Cel diagnozy

Jedną z cech rewitalizacji jest koncentracja. Oznacza to, że działania podejmowane w ramach procesu rewitalizacji powinny dotyczyć ściśle wskazanego obszaru. Obszar ten powinien cechować się natężeniem negatywnych zjawisk oraz mieć istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Celem niniejszej diagnozy jest wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na podstawie analizy wskaźnikowej, tj. badania natężenia występowania negatywnych zjawisk społecznych oraz negatywnych zjawisk w sferach: gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej na terenie gminy Żmigród.

Analiza ta wskazana została w art. 15 ust. 1 p. 1) Ustawy o rewitalizacji jako obowiązkowy element Gminnego Programu Rewitalizacji, który obejmuje analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru.

Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przeprowadzona zatem została w sposób spełniający formalne wymagania określone w Ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485.) stanowiąc tym samym fundament i pierwszy krok do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Struktura dokumentu

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Żmigród podzielona została na cztery części. Część pierwszą stanowi wprowadzenie, w którym sformułowane zostały: cel diagnozy, struktura dokumentu, przedstawiona w formie infografiki procedura wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a także słowniczek pojęć, w którym zdefiniowano pojęcia dotyczące procesu rewitalizacji.

W części drugiej dokonano ogólnej charakterystyki gminy Żmigród, ze szczególnym uwzględnieniem aspektu społeczno-demograficznego, a także środowiskowego, gospodarczego, przestrzennego i technicznego. Zjawiska opisane w tej części charakteryzuje często ujęcie ponadlokalne, oddziałujące swym zasięgiem na teren nie tylko gminy, ale i jednostek sąsiadujących.

Część trzecia Diagnozy dotyczy delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Żmigród. W tej części zebrane zostały dane wyjściowe opisujące zjawiska zachodzące w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Dane te zostały ustandaryzowane, a następnie przekształcone zgodnie z metodologią wyznaczania wskaźnika syntetycznego Perkala, by umożliwić ich swobodne porównywanie i konfrontowanie. Efektem tak przeprowadzonej delimitacji było wyznaczenie na terenie gminy Żmigród obszarów zdegradowanych.

Ostatnia część diagnozy poświęcona została wyznaczeniu w ramach obszaru zdegradowanego obszaru rewitalizacji, zgodnie z ustawowym wymogiem, aby obszar rewitalizacji nie przekraczał 20% powierzchni gminy i jednocześnie, żeby nie zamieszkiwało go więcej niż 30% mieszkańców gminy. Opisano również przesłanki kluczowego znaczenia obszaru rewitalizacji dla rozwoju lokalnego.

Słowniczek pojęć¹

REWITALIZACJA – rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI – interesariuszami rewitalizacji są w szczególności: mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne; jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne; organy władzy publicznej oraz podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa

KOMITET REWITALIZACJI – Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

OBSZAR ZDEGRADOWANY – obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego możliwe jest tylko w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1. Gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
2. Środowiskowych - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
3. Przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,
4. Technicznych – szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz nefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

OBSZAR REWITALIZACJI – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20 % powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

---

¹ Słowniczek opracowany został na podstawie Ustawy z dnia 9 października o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485.)

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji – KROK PO KROKU²

W celu delimitacji obszarów zdegradowanych na terenie gminy niezbędne jest przeprowadzenie analizy wewnątrzgminnego zróżnicowania.

Przeprowadzenie analizy zróżnicowania zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcyjnych i technicznych w skali wewnątrzgminnej. Analiza ta polega na pozyskaniu danych wyjściowych z wielu różnych, niepowiązanych ze sobą źródeł danych, a następnie ich przetworzeniu, w celu zbudowania wskaźnika syntetycznego, obrazującego skalę kryzysu w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Na podstawie zebranych informacji wskazuje się **obszary w gminie będące w stanie kryzysowym** z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcyjnych lub technicznych, stanowiące obszary zdegradowane.

Na wskazanych obszarach zdegradowanych wyznacza się **obszar rewitalizacji**. Wybór takiego obszaru podyktowany jest dwoma zasadniczymi kryteriami: z jednej strony obszar ten musi cechować się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, z drugiej powinien być istotny dla rozwoju lokalnego gminy. Obszar objęty działaniami rewitalizacyjnymi nie może być większy niż 20% powierzchni gminy, a ludność go zamieszkująca nie może przekraczać 30% wszystkich mieszkańców gminy.

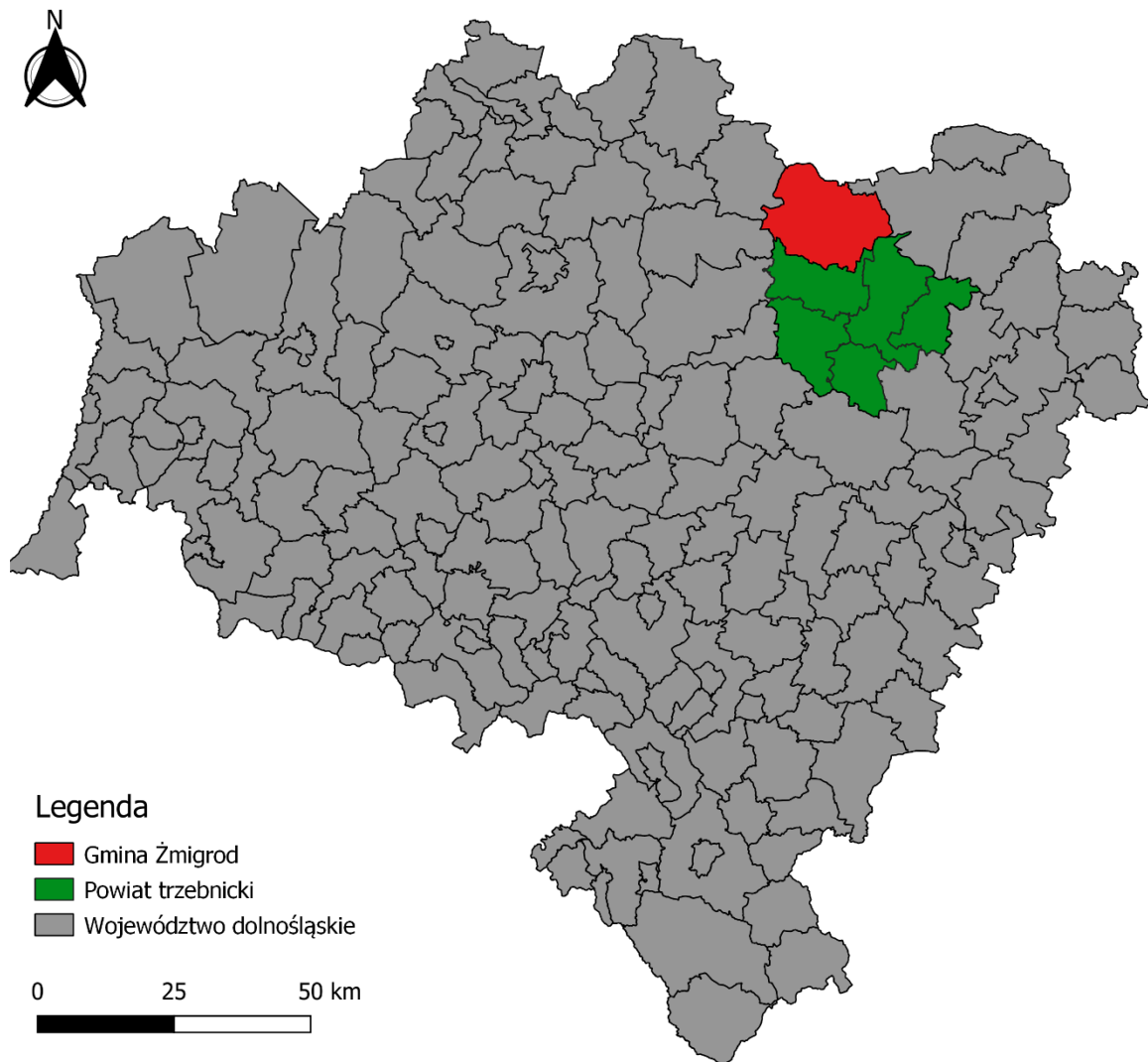
Po dokonaniu czynności analitycznych umożliwiających wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji następuje formalne zatwierdzenie tych obszarów w **drodze uchwały rady gminy**, stanowiącej akt prawa miejscowego.

² Opracowano na podstawie wytycznych i rekomendacji zawartych w publikacji „Delimitacja – krok po kroku” zrealizowanej przez zespół pracowników Instytutu Rozwoju Miast pod redakcją Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa.

CHARAKTERYSTYKA GMINY ŻMIGRÓD W KLUCZOWYCH SFERACH FUNKCJONOWANIA JEDNOSTKI

1.1 Informacje podstawowe

Gmina Żmigród jest miejsko-wiejską jednostką samorządu terytorialnego, położoną w powiecie trzebnickim, w północnej części województwa dolnośląskiego. Sąsiaduje z gminami: Milicz (powiat milicki), Prusice (powiat trzebnicki), Rawicz (powiat rawicki, województwo wielkopolskie), Trzebnica (powiat trzebnicki), Wąsosz (powiat górowski) oraz Wińsko (powiat wołowski).

Rysunek 1 Położenie Gminy Żmigród na tle województwa dolnośląskiego i powiatu trzebnickiego.

Źródło: opracowanie własne.

Całkowita powierzchnia Gminy Żmigród wynosi 292 km² i składa się na nią 30 sołectw: Barkowo, Borek, Borzęcin, Bychowo, Chodlewo, Dębno, Dobrosławice, Garbce, Gatka, Grądzik, Kanclerzowice, Karnice, Kaszyce Milickie, Kędzie, Kliszkowice, Korzeńsko, Książęca Wieś, Laskowa, Łapczyce, Morzęcino, Niezgoda, Osiek, Powidzko, Przedkowice, Przywsie, Radziadz, Ruda Żmigrodzka, Sanie, Węglewo, Żmigródek.

Gmina Żmigród charakteryzuje się dobrym położeniem na trasie Poznań-Wrocław. Przez jej teren przebiega droga ekspresowa S5 wraz z trzema węzłami w Żmigrodzie, Żmigrodku i Korzeńsku. Droga ekspresowa umożliwia dojazd do Wrocławia w około 40 minut, a do Poznania w około 1 godzinę i 25 minut. Oprócz tego na terenie gminy znajdują się drogi wojewódzkie nr 339, 359 i 439 oraz 18 dróg powiatowych o łącznej długości 112,9 km.

Udogodnieniem związanym z transportem na terenie gminy Żmigród jest kolej. W miejscowości Żmigród znajduje się stacja kolejowa, a w miejscowościach Garbce i Korzeńsko przystanki kolejowe. Połączenia odbywają się co godzinę na trasie Poznań-Wrocław na linii E-59 w obu kierunkach.

Pomimo niesprzyjających warunków siedliskowych (glebowych, hydrologicznych), w strukturze użytkowania terenu w gminie dominuje przestrzeń rolnicza. Większe kompleksy leśne zlokalizowane są w północno-wschodniej i wschodniej części gminy Żmigród. Na wschodzie zlokalizowane są stawy hodowlane o stosunkowo dużej powierzchni, stanowiące część rezerwatu przyrody Stawy Milickie. Miasto Żmigród, pełniące główne funkcje administracyjne, gospodarcze i społeczne w gminie, leży w jej centralnej części.

Istotnym czynnikiem związanym z położeniem i ukształtowaniem gminy, jest obniżenie dolinne wraz z przepływającą przez jej centralną część Baryczą. Występowanie doliny rzeki Baryczy niesie ze sobą potencjał związany z turystyką, rekreacją czy sportami wodnymi, jednak stwarza również zagrożenie powodziowe. Duża część terenów mieszkaniowych i przemysłowych leży w obszarze zagrożenia powodzią.

Przebieg gminy kreowana jest głównie za pomocą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego z 2007 roku. Ostatnia ocena aktualności SUIKZP dokonana została w 2016 roku i wskazywała na potrzebę przeznaczenia kolejnych terenów pod zabudowę produkcyjną i usługową. Zabudowa mieszkaniowa może być dalej rozwijana w oparciu o obszary wyznaczone do tego celu w aktualnym Studium. Aktami prawa miejscowego w zakresie gospodarowania przestrzenią są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, obejmujące 25,5% powierzchni gminy Żmigród. Na terenach nieobjętych planami, polityka przestrzenna prowadzona jest w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Oparcie rozwoju przestrzennego w dużym stopniu na warunkach zabudowy, może utrudniać racjonalną politykę przestrzenną władzom samorządowym, ponieważ rodzi to możliwość przypadkowych i rozproszonych lokalizacji inwestycji, a w konsekwencji prowadzi do braku ładu przestrzennego.

1.2 Demografia ³

Gmina Żmigród w 2020 roku liczyła 14 608 mieszkańców, co w przeliczeniu na powierzchnię wynosiło 50 os./km² i uplasowała się na trzecim miejscu pod względem liczby ludności wśród gmin miejsko-wiejskich powiatu trzebnickiego (po gminach Trzebnica i Oborniki Śląskie, a przed gminą Prusice).

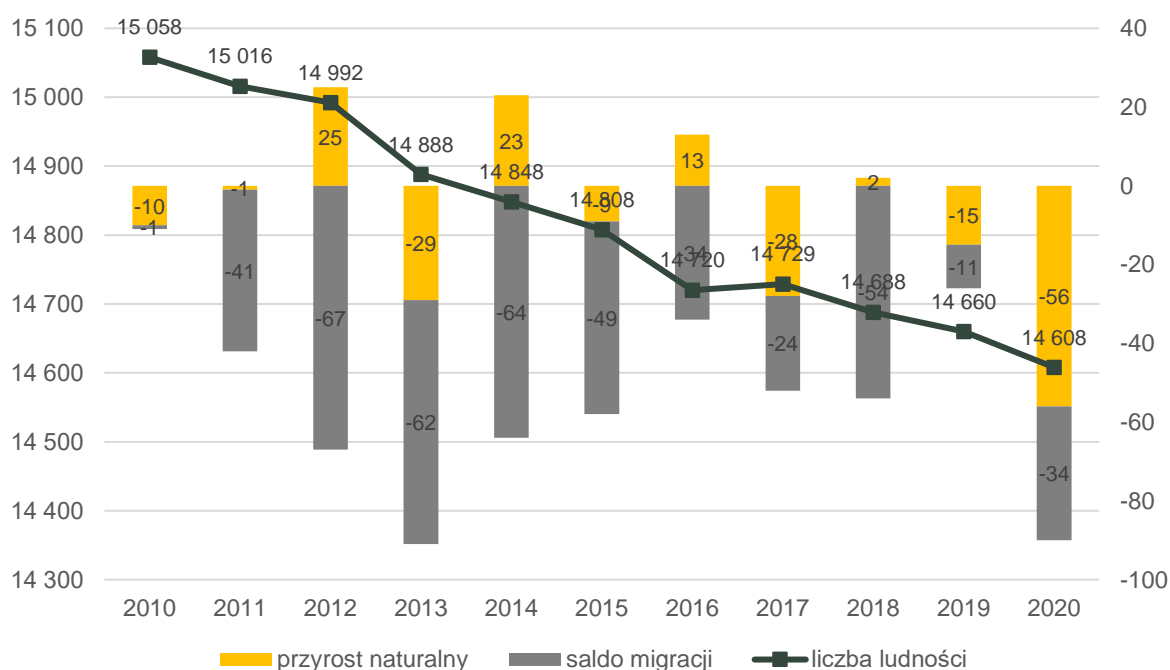
Tabela poniżej przedstawia zmiany liczby ludności w gminach miejsko-wiejskich powiatu trzebnickiego na przestrzeni lat 2016-2020 wraz ze średnią dynamiką zmian oraz udziałem mieszkańców gmin w stosunku do całkowitej liczby osób zamieszkujących powiat. Warto zauważyć, że liczba osób zamieszkujących gminę Żmigród corocznie spadała i w 2020 wynosiła 14 608, co daje liczbę o 112 osób niższą niż w pierwszym analizowanym roku. Jednocześnie jest to jedyna gmina miejsko-wiejska w tym powiecie, w której obserwuje się odpływ ludności. W 2020 roku średnia dynamika zmiany ludności wynosiła 99,8%, a udział mieszkańców gminy w całkowitej liczbie ludności w powiecie wynosił 17%.

Tabela 1 Zmiany liczby ludności w gminach miejsko-wiejskich powiatu trzebnickiego

JST	2016	2017	2018	2019	2020	średnia dynamika
Powiat trzebnicki	84 063	84 495	84 886	85 253	85 226	100,3%
Oborniki Śląskie	19 995	20 105	20 209	20 317	20 287	100,4%
Prusice	9 346	9 363	9 362	9 377	9 352	100,0%
Trzebnica	24 061	24 179	24 300	24 436	24 442	100,4%
Żmigród	14 720	14 729	14 688	14 660	14 608	99,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Analiza tendencji demograficznych w gminie Żmigród rozszerzona na 10 ostatnich lat potwierdza negatywne trendy, skutkujące spadkiem liczby ludności.

Rysunek 2 Zmiany liczby ludności w Gminie Żmigród w latach 2010-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

³ Dane dotyczące liczby mieszkańców w poszczególnych gminach uwzględniają tylko dane podane przez GUS, a nie uwzględniają rejestrów mieszkańców prowadzonych przez gminy

Największy wpływ na wyludnianie się gminy ma stale ujemne saldo migracji – więcej osób wyprowadza się z gminy niż się w niej osiedla. Przyrost naturalny jest zmienny, jednak częściej kształtuje się na poziomie ujemnym – co poza migracją jest kolejnym czynnikiem wpływającym negatywnie na zmiany demograficzne. Szczególnie niski przyrost naturalny zaobserwowano w 2020 roku – zmarło wtedy o 56 mieszkańców więcej niż się urodziło.

Tabela 2 Wskaźniki demograficzne dla gmin miejsko-wiejskich powiatu trzebnickiego

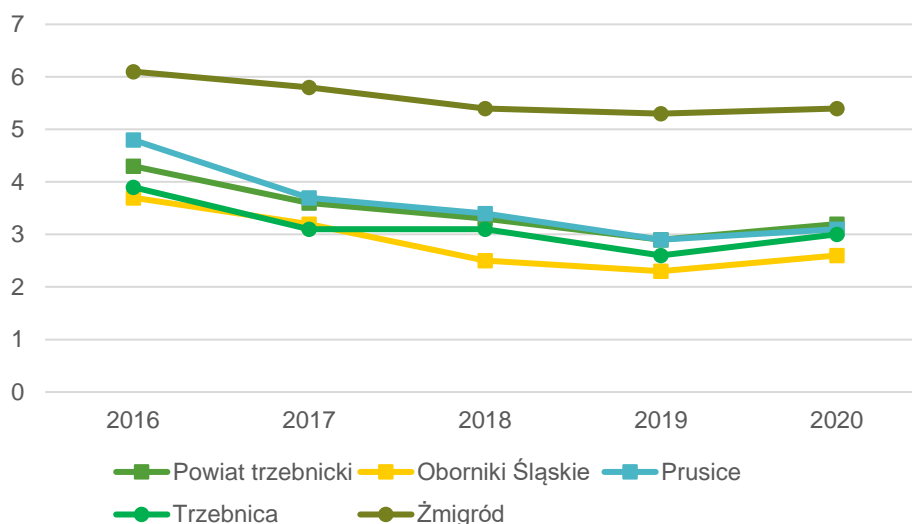
JST	mieszkańcy w wieku kreatywnym (%)			senioralne obciążenie demograficzne (%)		
	2016	2020	dynamika	2016	2020	dynamika
Powiat trzebnicki	15,49	13,65	88%	20,60	25,00	121%
Oborniki Śląskie	14,49	12,59	87%	23,10	28,20	122%
Prusice	16,86	14,81	88%	17,60	21,30	121%
Trzebnica	15,70	13,29	85%	21,90	26,00	119%
Żmigród	15,50	14,54	94%	21,40	25,50	119%

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Istotną informacją w zakresie struktury demograficznej jest liczba osób w wieku kreatywnym (25-34 lat w stosunku do ludności ogółem), które mogą stanowić główną siłę napędową rozwoju ekonomicznego gminy. Udział osób w tym wieku spada, zarówno w gminie, jak i powiecie czy województwie. Niemniej jednak spadek udziału najbardziej pożądanej grupy wiekowej w gminie Żmigród zachodzi wolniej niż w pozostałych jednostkach. Zwiększa się natomiast wskaźnik senioralnego obciążenia demograficznego – udział osób starszych stale rośnie, przy niewielkim spadku liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz spadku liczby osób w wieku produkcyjnym. Widoczny jest więc trend społeczny związany ze starzeniem się społeczeństwa, jednak proces zachodzi nieco wolniej niż średnia dla powiatu i województwa. Zmieniająca się sytuacja demograficzna już obecnie skutkuje zmianą popytu na usługi publiczne: oświatę i wychowanie, opiekę nad osobami starszymi, usługi komunalne, kulturę i sport.

1.3 Bezrobocie

W 2020 roku na terenie gminy Żmigród zarejestrowanych było łącznie 476 osób bezrobotnych, z czego 213 osób to długotrwale bezrobotni (45%). Wśród analizowanej grupy, 105 osób to mieszkańcy posiadający wykształcenie podstawowe. Pomocą społeczną z tytułu bezrobocia objętych było 264 mieszkańców gminy.

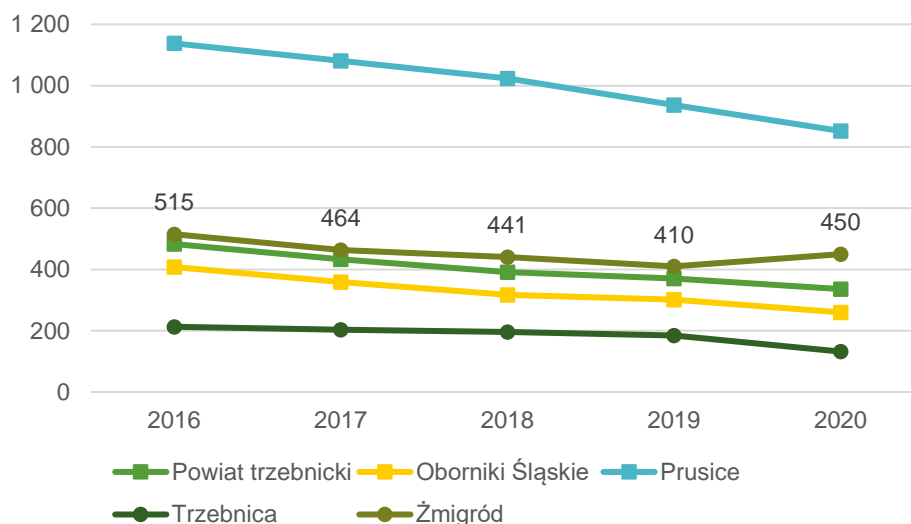
Rysunek 3 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie osób w wieku produkcyjnym w gminach powiatu

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Analizując udział osób bezrobotnych zarejestrowanych wśród ludności w wieku produkcyjnym można zauważyć, że wartość wskaźnika dla gminy Żmigród odbiega od gmin miejsko-wiejskich oraz średniej z powiatu trzebnickiego. W 2020 roku wskaźnik bezrobocia dla gminy Żmigród wynosił 5,4%, natomiast dla powiatu było to 3,1%. W latach 2016-2019 zauważalny był spadek bezrobocia we wszystkich analizowanych jednostkach, jednak rok 2020 przyniósł odwrócenie tej tendencji, najprawdopodobniej spowodowane wybuchem epidemii COVID-19.

1.4 Pomoc społeczna

Podmiotem realizującym zadania z zakresu pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie, mieszczący się przy pl. Wojska Polskiego 5. Liczba pracowników socjalnych wynosi 8. Do obowiązków ośrodka należy wykonywanie wszystkich zadań należących do zadań własnych gminy z obszaru pomocy społecznej oraz zadań zleconych dotyczących wypłaty świadczeń, w tym świadczeń wychowawczych, świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Zgodnie z danymi GUS, w 2020 roku ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało łącznie 659 mieszkańców gminy, czyli o 58 osób więcej niż rok wcześniej. Do najczęstszych powodów objęcia pomocą należą: bezrobocie, choroby, niepełnosprawność oraz alkoholizm.

Rysunek 4 Beneficjencie środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Analizując wskaźnik beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności na tle powiatu trzebnickiego oraz gmin miejsko-wiejskich z powiatu, w większości jednostek zauważa się coroczny spadek tej liczby. Gmina Żmigród lokuje się (na drugim miejscu po Gminie Prusice) jako jednostka o najwyższym udziale mieszkańców korzystających z pomocy społecznej. Co więcej, jako jedyna gmina miejsko-wiejska, w 2020 roku zanotowała wzrost wskaźnika względem roku poprzedniego. Taka sytuacja doprowadziła m.in. do potrzeby zatrudnienia kolejnego asystenta rodziny w ramach działalności GOPS.

W 2020 roku wsparciem asystenta rodziny objętych było 15 rodzin, w tym 34 dzieci z terenu gminy. Jedna z rodzin została zobowiązana do pracy z asystentem przez sąd, natomiast pozostałe objęto tą formą pomocy na wniosek pracownika socjalnego. W 2020 roku 5 rodzin zakończyło współpracę z asystentem z powodu zrealizowania planu pracy, a 4 nowe zostały objęte takim wsparciem.

W gminie Żmigród funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy „Pałacyk”, do zadań którego należy pomoc osobom niepełnosprawnym i członkom ich rodzin, a także Placówka Wsparcia Dziennego, której celem jest wspieranie rodziny poprzez objęcie dziecka dzienną opieką i wychowaniem.

1.5 Edukacja

Gmina Żmigród, uwzględniając trendy demograficzne i społeczne, stara się zapewniać mieszkańcom wszystkie potrzeby związane z rozwojem oraz utrzymaniem się na rynku pracy przez młodych rodziców. Przykładem takich działań jest prowadzenie żłobka oferującego 50 miejsc opieki nad dziećmi do lat 3. Starsze dzieci uczęszczają do Publicznego Przedszkola „Zielona Dolina” w Żmigrodzie, lub do jednego z czterech punktów i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w gminie Żmigród rósł w ostatnich latach, a w 2019 roku wynosił 81,4%. Upowszechnienie opieki przedszkolnej jest jednak zdecydowanie wyższe w mieście niż na obszarach wiejskich. Liczba dzieci w wieku przedszkolnym w gminie jest większa niż liczba miejsc w placówkach. Istnieje więc potrzeba zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego.

System oświaty w gminie opiera się na 5 szkołach podstawowych: w Barkowie, Korzeńsku, Powidzku, Radziedzu i Żmigrodzie. Dostrzega się różnice w wyposażeniu pomiędzy placówkami, m.in. w zakresie infrastruktury sportowej. Należy zapewnić jednolite standardy w zakresie wyposażenia wszystkich szkół,

w celu poprawy jakości edukacji, a także zadowolenia uczniów oraz poprawy warunków pracy nauczycieli.

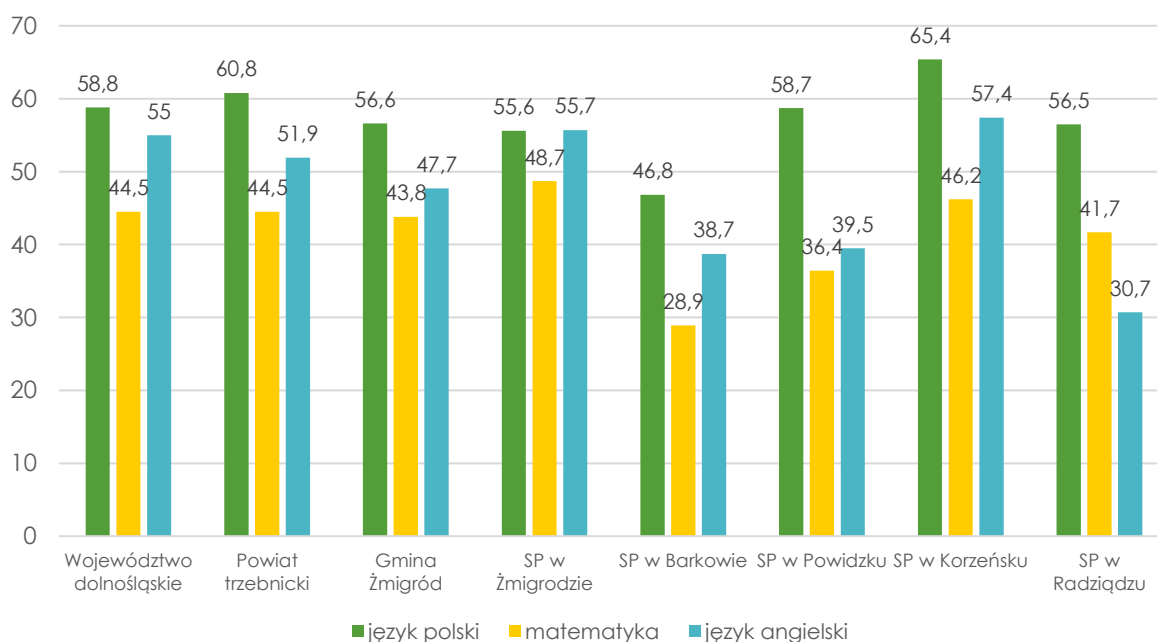
Wśród szkół gminnych, najliczniejsza jest ta w Żmigrodzie, gdzie w roku 2020 uczęszczało 632 uczniów. Jest to również placówka z najwyższą liczbą oddziałów oraz największą średnią liczebnością danej klasy. Pozostałe szkoły odznaczają się zdecydowanie mniejszą liczbą oddziałów, a także ich średnią wielkością, co przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3 Szkoły podstawowe na terenie gminy Żmigród

Szkoła	Adres	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału
SP w Barkowie	Barkowo 75	138	9	16
SP w Korzeńsku	ul. Kolejowa 14	122	8	15
SP w Powidzku	Powidzko 49	190	11	17
SP w Radziądzu	ul. Szkolna 2	104	7	12
SP w Żmigrodzie	ul. Sienkiewicza 6	632	30	22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego

Jedną z przesłanek świadczącą o jakości kształcenia w gminie są wyniki egzaminów państwowych. W szkołach prowadzonych przez gminę Żmigród, w roku 2020 do egzaminu ósmoklasisty przystąpiło 109 osób. Średni wynik osiągnięty przez uczniów z terenu gminy kształtuje się poniżej średniej wojewódzkiej i powiatowej. Wyniki dla poszczególnych szkół podstawowych są jednak dość zróżnicowane, przy czym najwyższe zanotowano w szkole w Korzeńsku.

Rysunek 5 Wyniki egzaminów ósmoklasisty w roku 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE we Wrocławiu

W Żmigrodzie znajdują się także szkoły branżowe, liceum i technikum:

- Branżowa Szkoła I Stopnia w Powiatowym Zespole Szkół,
- Branżowa Szkoła I Stopnia w Zespole Szkół Specjalnych,

- Liceum Ogólnokształcące w Powiatowym Zespole Szkół,
- Technikum w Powiatowym Zespole Szkół im Jana Pawła II.

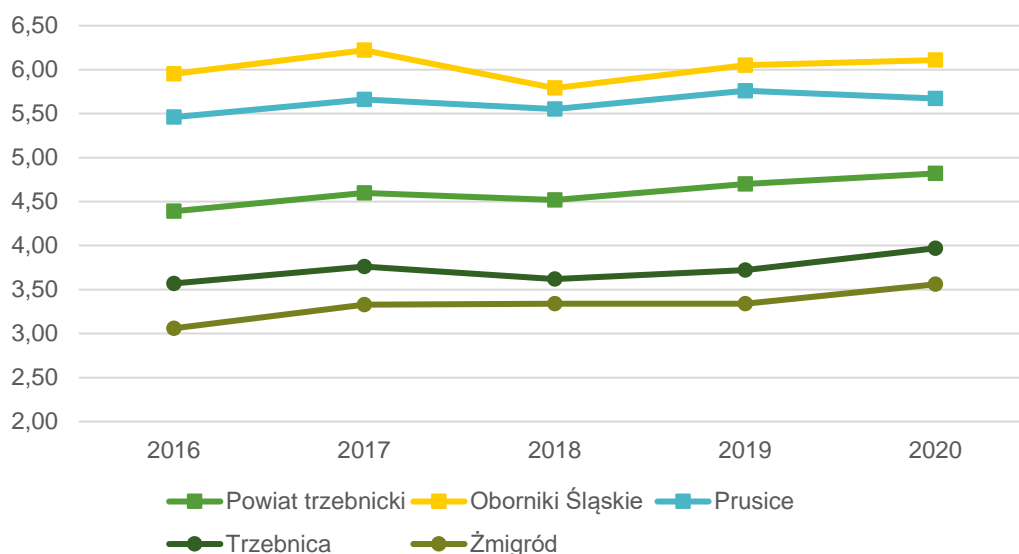
1.6 Kapitał społeczny

W gminie Żmigród działa kilkadziesiąt organizacji pozarządowych, które z różną intensywnością angażują się w życie lokalnej społeczności. Ponadto, Burmistrza i Radę Miejską wspierają organy doradcze: Młodzieżowa Rada Miejska oraz Rada Seniorów. Rada Młodzieżowa angażuje się wolontariacko oraz koordynuje wydarzenia skierowane do swojej grupy wiekowej, m.in. Festiwal kolorów czy charytatywny turniej siatkówki. Z kolei polityka senioralna działa w oparciu o kilka organizacji, z oferty których chętnie korzystają seniorzy.

Gmina współpracuje ze stowarzyszeniami m.in. w oparciu o coroczny Program Współpracy, dzięki któremu organizacje pozarządowe mogą wykonywać część zadań gminnych m. in. z zakresu.:

- kultury fizycznej, w tym wychowania fizycznego, sportu i rekreacji,
- nauki, edukacji, oświaty i wychowania,
- integracji społecznej,
- realizacji zadań z zakresu Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
- promocji i ochrony zdrowia, w tym działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- upowszechniania turystyki na terenie Gminy Żmigród oraz organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży,
- pomocy społecznej,
- kultury, sztuki oraz ochrony dziedzictwa narodowego,
- wsparcia sportu.

Pomimo zróżnicowanego zaangażowania funkcjonujących na terenie gminy Żmigród stowarzyszeń, ich liczba w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców jest niższa niż wśród gmin miejsko-wiejskich z powiatu trzebnickiego, co obrazuje poniższy wykres. Jest to jeden ze wskaźników, mogących określać niewielką aktywność społeczną mieszkańców, w porównaniu z analizowanymi jednostkami.

Rysunek 6 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

1.7 Kultura i sport

Główną jednostką odpowiedzialną za działania kulturalne i sportowe na terenie gminy Żmigród jest Zespół Placówek Kultury (ZPK). Ośrodek prowadzi bardzo szeroką działalność i podlegają mu: Żmigrodzki Ośrodek Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Gminne Centrum Informacji, Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna im. A. Kamińskiego wraz z 4 filiami, Zespół Pałacowo-Parkowy, świetlice wiejskie oraz sezonowe lodowisko.

ZPK organizuje cykliczne imprezy, związane zarówno z rozwojem kulturalnym, sportowym, jak i propagowaniem lokalnej tradycji i historii. Wydarzenia te mają duży potencjał promocyjny do wykorzystania przez lokalnych twórców, zespoły, grupy, również te, które uczestniczą w zajęciach organizowanych przez ZPK (tanecznych, teatralnych, muzycznych). W stałej ofercie ZPK znajdują się różnego rodzaju zajęcia: taneczne, plastyczne, ceramiczne, wokalne, teatralne, karate, szachy, tenis stołowy, zdrowy kręgosłup, ABT, aerobik, nauka gry na instrumentach, a także ćwiczenia przy muzyce dla seniorów. Zajęcia skierowane są zarówno do różnych grup wiekowych. Ponadto w okresie wakacyjnym oraz ferii zimowych organizowane są półkolonie, wyjazdy, warsztaty oraz kino plenerowe.

Wśród najważniejszych cyklicznych wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie gminy Żmigród wyróżnia się:

- Żmigrodzkie Dni Smoka,
- Dożynki,
- Żmigrodzki Festiwal Karpia i Lasu,
- Gminny Dzień Dziecka,
- Jarmark Wielkanocny i Bożonarodzeniowy,
- Koncerty, m.in. z okazji: Dnia Kobiet, Dnia Matki, Dnia Babci i Dziadka.

Co więcej, w okresie wiosennym w Żmigrodzkim Ośrodku Kultury odbywa się Przegląd Dorobku ZPK, gdzie swój potencjał prezentują grupy i uczestnicy zajęć artystycznych.

W Zespole Pałacowo-Parkowym w Żmigrodzie znajduje się Informacja Turystyczna Baszta. W obiekcie można zwiedzić wieżę mieszkalno-obronną, zwaną basztą, wraz z całym parkiem i ruinami zamku. Centrum Informacji Turystycznej i Edukacyjnej zlokalizowane jest ponadto w Powidzku. Na terenie Gminy zlokalizowanych jest 30 świetlic wiejskich, które przy odpowiednim zagospodarowaniu mogą stać się lokalnymi centrami kultury i integracji.

Gmina posiada wysoce zróżnicowaną i rozbudowaną infrastrukturę sportową. Tworzą ją: 2 boiska Orlik, Mini Stadion Lekkoatletyczny, Hala Sportowa oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji składający się z pełnowymiarowego boiska piłkarskiego i boiska treningowego, placu zabaw, skateparku, ścianki wspinaczkowej, boiska do siatkówki plażowej, boiska wielofunkcyjnego, basenu kąpielowego AQUAGRÓD, sali fitness, parku linowego oraz siłowni zewnętrznej. W okresie zimowym funkcjonuje otwarte lodowisko.

1.8 Bezpieczeństwo publiczne

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Żmigród czuwają funkcjonariusze z Komisariatu Policji, zlokalizowanego przy ul. 1 Maja 28 w Żmigrodzie. Liczba zatrudnionych policjantów w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wynosi 1,6 etatu. Na terenie gminy obserwuje się wzrost poziomu przestępczości i wandalizmu, co może być pośrednim skutkiem niewystarczającej liczby funkcjonariuszy policji.

W Gminie działa 7 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej:

- OSP Żmigród,

- OSP Barkowo,
- OSP Borzęcin,
- OSP Garbce,
- OSP Korzeńsko,
- OSP Powidzko,
- OSP Bychowo.

Trzy jednostki (OSP Żmigród, OSP Korzeńsko i OSP Powidzko), ujęte są w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Zgodnie z danymi z 2019 roku, wszystkie jednostki wyjeżdżały łącznie do 317 interwencji, przy czym najwięcej razy rozdysponowana była jednostka OSP Żmigród (212 akcji).

1.9 Gospodarka

Gmina Żmigród charakteryzuje się mniejszą liczbą podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców, w porównaniu do powiatu trzebnickiego i województwa dolnośląskiego. Wśród gmin miejsko-wiejskich z powiatu trzebnickiego, tylko gmina Prusice odznaczała się niższą liczbą podmiotów gospodarczych. Pozytywną informacją jest jednak wzrost liczby nowych firm w gminie Żmigród w latach 2016-2020, co przedstawiono w poniższej tabeli.

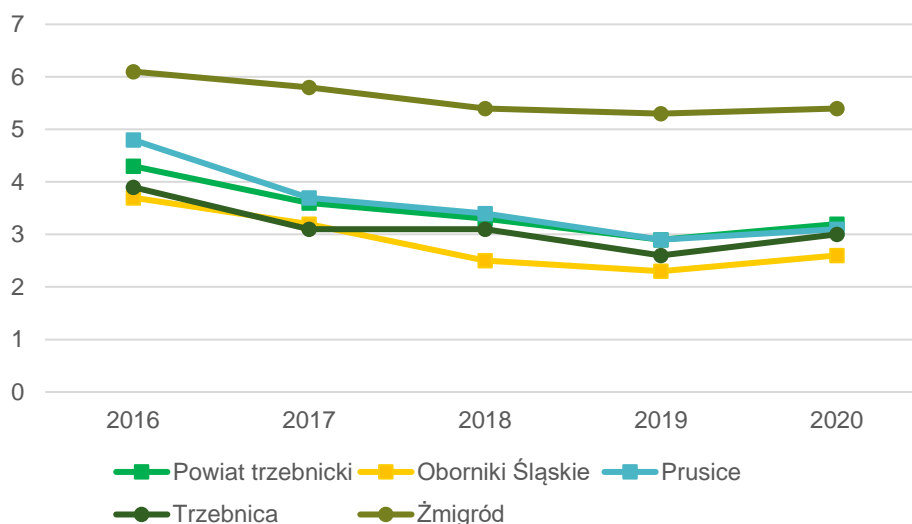
Tabela 4 Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON

JST	2016	2017	2018	2019	2020	średnia dynamika
Powiat trzebnicki	8 944	9 136	9 646	10 173	10 599	104,3%
Oborniki Śląskie	2 473	2 496	2 600	2 725	2 791	103,1%
Prusice	732	740	773	820	867	104,3%
Trzebnica	2 710	2 780	3 002	3 172	3 297	105,0%
Żmigród	1 261	1 284	1 319	1 379	1 440	103,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Największe i zatrudniające najwięcej osób przedsiębiorstwa na terenie gminy zajmują się m.in. produkcją palet drewnianych, części i podzespołów do taboru szynowego, zadaszeń, okien, ogrodzeń, a także świadczeniem usług budowlanych czy skupem złomu.

Atutem gminy pod względem rozwoju gospodarczego jest przebiegająca przez jej środek droga ekspresowa nr 5 (S5), z aż trzema zjazdami – w Żmigrodzie, Żmigrodzku i Korzeńsku. Ponadto, istotnym potencjałem jest przynależność do Kamiennogórskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości. Przedsiębiorcy inwestujący na jej terenie zyskują możliwość atrakcyjnych preferencji w formie zwolnienia podatkowego. Poza zapewnieniem infrastruktury, gmina wspomaga również przedsiębiorców w sytuacjach wyjątkowych, takich jak trwająca pandemia COVID-19, oferując Żmigrodzki Pakiet Antykryzysowy. Pomaga to utrzymać się części przedsiębiorców na rynku, dzięki czemu podtrzymywane jest zatrudnienie. Wskaźnik bezrobocia od kilku lat systematycznie spadał, pozostając jednak na wyższym poziomie niż średnia w powiecie oraz porównywanych gminach. Zmiana nastąpiła w 2020 roku, w którym to w każdej z analizowanych jednostek bezrobocie wzrosło w stosunku do roku poprzedniego – w gminie Żmigród kształtowało się na poziomie 5,4%. Wzrost bezrobocia obserwowany w skali całego regionu może być następstwem ekonomicznych i gospodarczych skutków pandemii COVID-19.

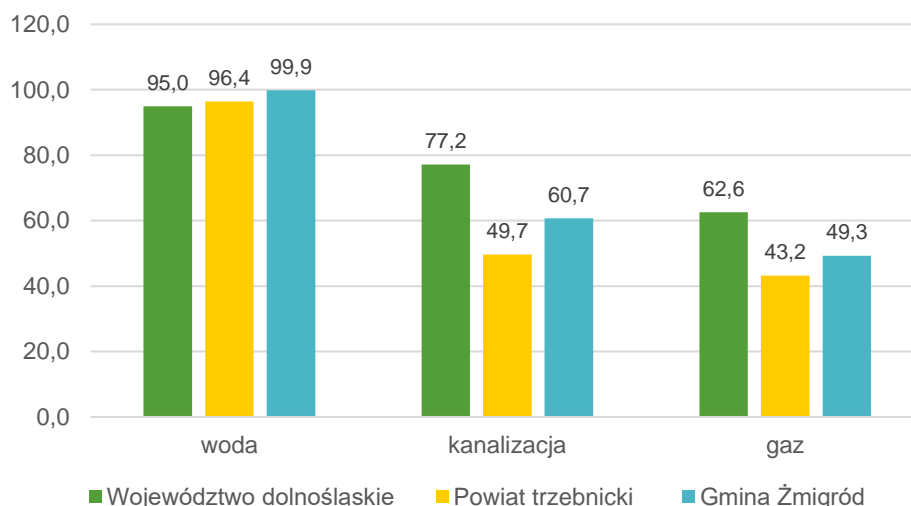
Rysunek 7 Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

1.10 Infrastruktura i środowisko

Układ komunikacyjny w gminie Żmigród (poza wspomnianą drogą S5 oraz drogami wojewódzkimi i powiatowymi) składa się z ponad 800 km dróg gminnych. Spośród nich, 108,4 km stanowią drogi utwardzone, natomiast pozostałe to nieutwardzone drogi dojazdowe. Zgodnie z coroczną kontrolą jakości dróg, w 2020 ich ogólny stan określono jako dobry. Nadal występują jednak odcinki wymagające modernizacji lub rozbudowy. Dotyczy to zarówno dróg gminnych, jak i powiatowych czy wojewódzkich – dostrzega się więc konieczność współpracy pomiędzy jednostką gminną a Powiatowym oraz Wojewódzkim Zarządem Dróg. W zachodniej części gminy stwierdzono braki w zakresie ciągów pieszo-rowerowych, a w szczególności ścieżek rowerowych o zadowalających parametrach i podłożu. Istotnym nowym zasobem gminy Żmigród jest projektowana budowa tzw. „Rowerowej S5”.

Analizując udział mieszkańców korzystających z instalacji sieciowych, zauważa się wysoki poziom zwodociągowania gminy Żmigród – wynosi on niemal 100% i odznacza się pozytywnie na tle powiatu i województwa. Na dobrym poziomie kształtuje się również dostęp do sieci kanalizacyjnej (60,7%) oraz gazowej (49,3%), które są wyższe niż średnie powiatowe, jednak niższe niż wojewódzkie. Zapotrzebowanie zarówno na sieć kanalizacyjną jak i gazową stale rośnie, konieczne są więc dalsze inwestycje w tym zakresie.

Rysunek 8 Udział mieszkańców mających dostęp do infrastruktury sieciowej (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Istotnym obszarem w ramach działalności gminy związanej z ochroną środowiska jest gospodarka odpadami. Odpowiedzialny za ten obszar jest Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Odpady zbierane są u źródła w sposób selektywny, ponadto istnieje możliwość samodzielnego przewiezienia odpadów do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Żmigrodzie. Dostrzega się problem w zakresie częstotliwości odbioru odpadów, co wpływa na utrzymanie porządku i estetyki, głównie na terenie Żmigrodu, ale też pozostałej części gminy. Ponadto świadomość ekologiczna mieszkańców nadal pozostaje na niezadawalającym poziomie.

Gmina Żmigród podejmuje szereg działań zmierzających do poprawy jakości środowiska. Jednym z ważniejszych jest ograniczenie ruchu samochodowego. W tym celu utworzono centrum przesiadkowe przy dworcu kolejowym, a także przy wieży ciśnień. Mieszkańcy mają możliwość poruszania się po gminie środkami transportu zbiorowego bądź rowerem, co dodatkowo zwiększa ich aktywność ruchową, pozytywnie oddziałując na zdrowie. Mieszkańcy miasta mogą korzystać z systemu wypożyczalni rowerów. Przy dworcu kolejowym powstał również punkt ładowania samochodów elektrycznych, co stanowi odpowiedź na pojawiające się coraz częściej potrzeby związane ze wzrostem popularności aut z takim napędem. Innymi działaniami prowadzonymi przez gminę są dotacje celowe na zakup i instalację nowego źródła ciepła. W gminie występuje kilka farm fotowoltaicznych, które pozyskują energię odnawialną.

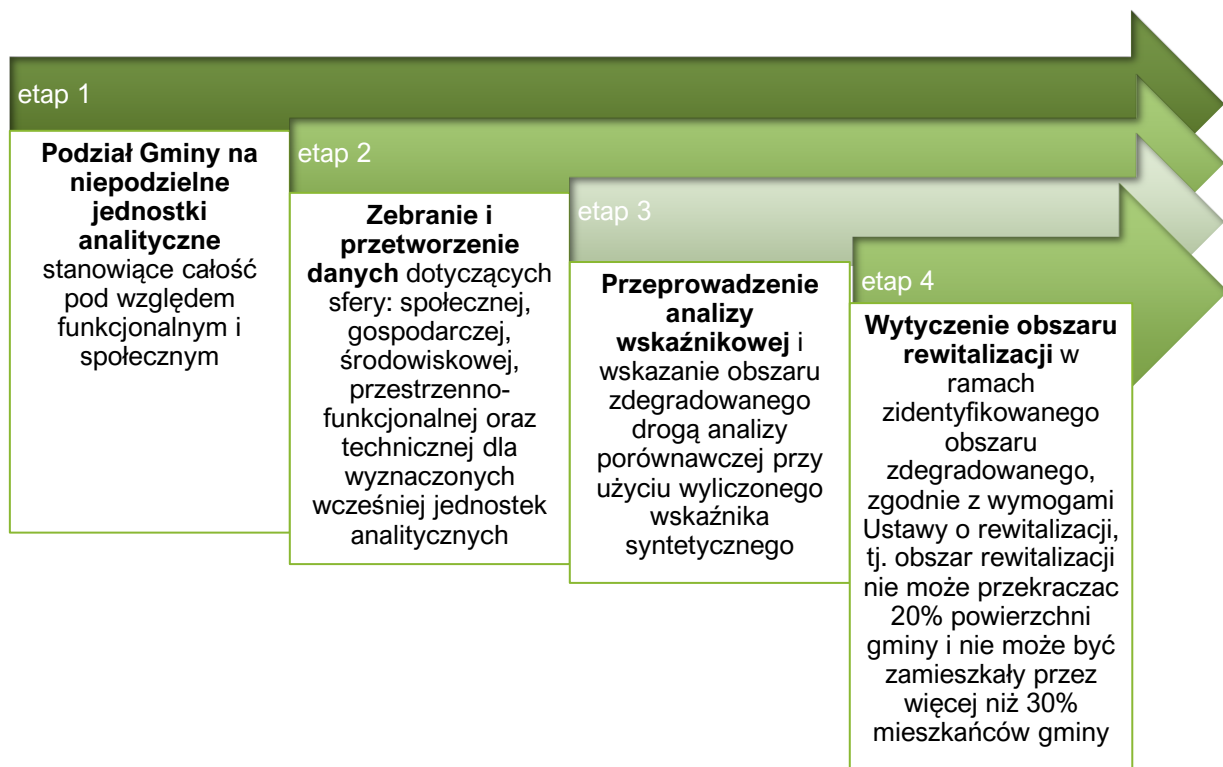
DELIMITACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY ŻMIGRÓD

2.1 Metodyka prac przyjęta w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych na terenie gminy Żmigród

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Żmigród oraz zawarta w niej metodyka delimitacji, opracowana została w sposób spełniający wymogi *Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.* (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485.) w zakresie zbierania, przetwarzania oraz prezentowania danych.

Podczas opracowywania metodyki delimitacji, korzystano także z wytycznych i rekomendacji zawartych w publikacji „*Delimitacja – krok po kroku*” zrealizowanej przez zespół pracowników Instytutu Rozwoju Miast pod redakcją Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa⁴.

Przyjęta w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji na terenie gminy Żmigród metodyka, zakładała czteroetapowy system pracy, który przedstawiony został na poniższej grafice.

⁴ Opracowanie zrealizowane przez Instytut Rozwoju Miast na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, Departamentu Polityki Przestrzennej w ramach umowy nr DPP-U-POWER-173/16, której przedmiotem było: Opracowanie merytoryczne publikacji z zakresu diagnozy i delimitacji obszarów zdegradowanych, ISBN 978-83-7610-653-3

Zgodnie z metodyką prac przyjętą w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych na terenie gminy Żmigród, etap pierwszy dotyczył podziału gminy na niepodzielne jednostki analityczne, stanowiące całość pod względem funkcjonalnym i społecznym, dla których w kolejnym kroku zebrano i przetworzono dane opisujące sferę: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną.

Jednostki analityczne wyznaczone w procesie delimitacji powinny w głównej mierze odzwierciedlać specyfikę danego terenu, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji dominującej, a także sposobu zagospodarowania przestrzennego. Istotnym jest, aby w trakcie dokonywania podziału, uwzględnić także intensywność użytkowania danego obszaru. Tak przygotowany podział sprawi, że dokonana w kolejnych etapach porównawcza analiza wskaźnikowa, przeprowadzona zostanie w sposób uwzględniający zróżnicowanie przestrzenne gminy.

W procesie prac nad podziałem gminy na jednostki analityczne skorzystano z następujących źródeł danych:

- ✓ granice administracyjne,
- ✓ granice gminy,
- ✓ granice sołectw,
- ✓ inne granice (granice okręgów wyborczych),
- ✓ obszar zabudowy,
- ✓ użytkowanie terenu,
- ✓ struktura użytkowania gruntów,
- ✓ funkcje terenu,
- ✓ wody powierzchniowe,
- ✓ obszary cenne przyrodniczo.

W trakcie dokonywania podziału gminy Żmigród na jednostki analityczne skorzystano z istniejącego już podziału administracyjnego, wyznaczając tym samym na obszarze wiejskim gminy 30 jednostek analitycznych położonych w granicach obowiązującego podziału ewidencyjnego, którymi były miejscowości: Barkowo, Borek, Borzęcin, Bychowo, Chodlewo, Dębno, Dobrosławice, Garbce, Gatka, Grądzik, Kanclerzowice, Karnice, Kaszyce Milickie, Kędzie, Kliszkowice, Korzeńsko, Książęca Wieś, Laskowa, Łapczyce, Morzęcino, Niezgoda, Osiek, Powidzko, Przedkowice, Przywsie, Radziądz, Ruda Żmigrodzka, Sanie, Węglewo, Żmigródek.

W przypadku miasta Żmigród, skupiającego większość ludności gminy dokonano podziału na 5 mniejszych jednostek: Żmigród – centrum, Żmigród - pld-zach, Żmigród - pln-zach, Żmigród - pld-wsch, Żmigród - pln-wsch. Podział ten podyktowany został spełnieniem kryterium ustawowego wyrażonego w art. 10 ust. 2 Ustawy o rewitalizacji, który brzmi: „*Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy*”.

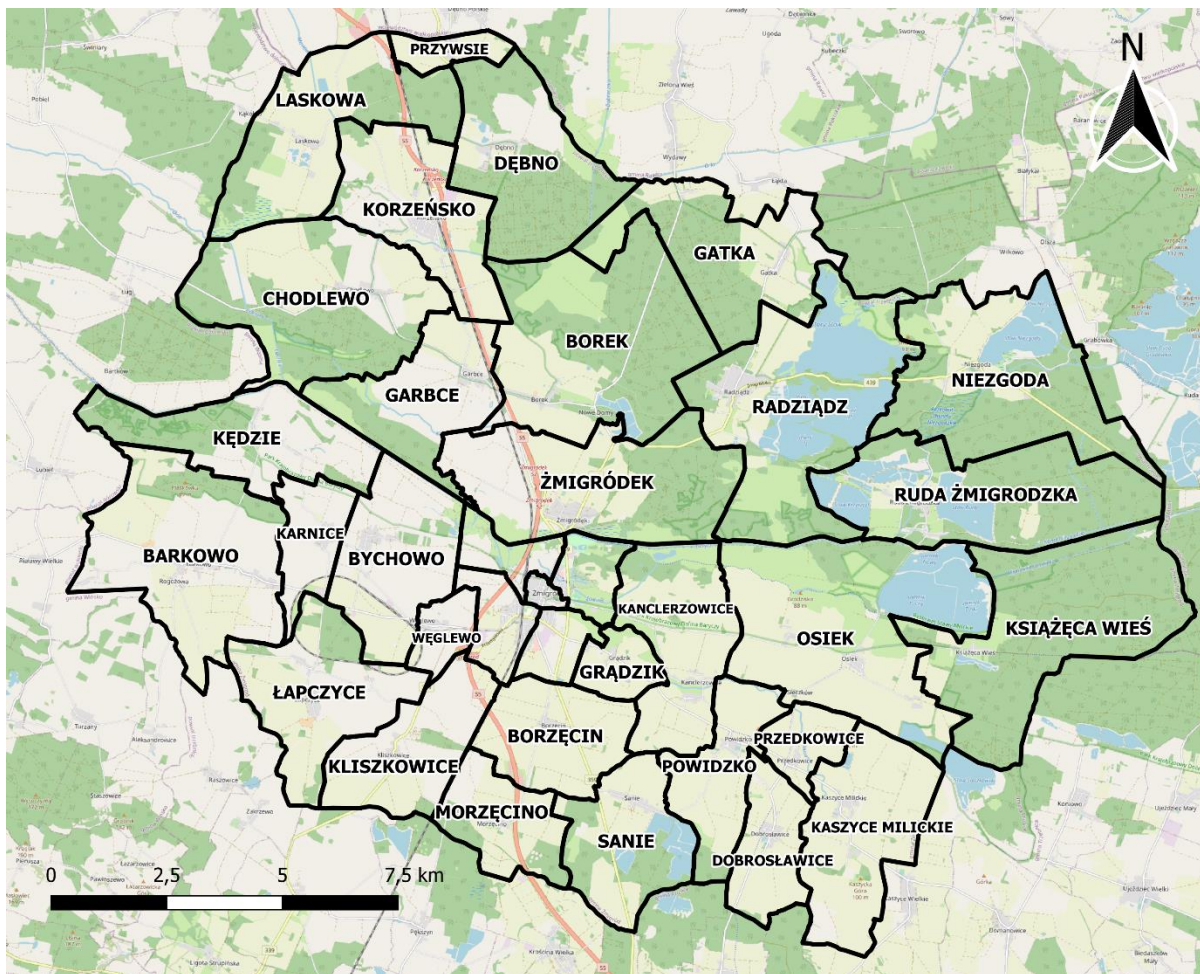
Tym samym podział gminy Żmigród na jednostki analityczne przeprowadzony został w sposób uwzględniający podział administracyjny z uwzględnieniem zdefiniowanych głównych ciągów komunikacyjnych. Wyznaczone jednostki zachowały wewnętrzną spójność funkcjonalną. W przypadku jednostki Żmigród-centrum, zdecydowano się na jej wyodrębnienie z uwagi na charakterystyczną dla centrum miasta zabudowę. W przypadku tej jednostki, północna i wschodnia granica poprowadzona została zgodnie z granicami działek ewidencyjnych, na których zabudowania lub funkcje tam występujące należą do ścisłego centrum. Pozostałe granice stanowi linia kolejowa (na zachodzie), rzeka Sąsiedzka (na południu) oraz częściowo droga krajowa nr 5 (na wschodzie).

Szczegółowe dane dotyczące wyodrębnionych jednostek analitycznych dla gminy Żmigród przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 5. Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Żmigród

Jednostka analityczna		Powierzchnia jednostki (km ²)	Udział w całkowitej powierzchni Gminy (%)	Liczba mieszkańców	Udział w całkowitej liczbie mieszkańców Gminy (%)
Lp.	Nazwa				
1	Żmigród - centrum	48,7	0,2%	3 833	26,7%
2	Żmigród - płn-wsch	201,83	0,7%	389	2,7%
3	Żmigród - płn-zach	228,24	0,8%	176	1,2%
4	Żmigród - pld-wsch	255,89	0,9%	528	3,7%
5	Żmigród - pld-zach	214,3	0,7%	1 207	8,4%
6	Barkowo	1437,34	4,9%	554	3,9%
7	Borek	1652,84	5,7%	227	1,6%
8	Borzęcin	668,74	2,3%	434	3,0%
9	Osiek	858,5	2,9%	336	2,3%
10	Bychowo	1458,66	5,0%	375	2,6%
11	Chodlewo	1054,5	3,6%	197	1,4%
12	Gatka	445,71	1,5%	173	1,2%
13	Dębno	807,53	2,8%	220	1,5%
14	Dobrosławice	1036,4	3,6%	196	1,4%
15	Garbce	226,08	0,8%	234	1,6%
16	Grądzik	877,15	3,0%	81	0,6%
17	Kanclerzowice	362,43	1,2%	285	2,0%
18	Karnice	963,9	3,3%	148	1,0%
19	Kaszyce Milickie	879,86	3,0%	447	3,1%
20	Kędzie	719,97	2,5%	146	1,0%
21	Kliskowice	900,7	3,1%	221	1,5%
22	Łapczyce	1620,18	5,6%	349	2,4%
23	Korzeńsko	1132,83	3,9%	885	6,2%
24	Książęca Wieś	926,92	3,2%	75	0,5%
25	Laskowa	514,28	1,8%	145	1,0%
26	Morzęcino	1457,54	5,0%	40	0,3%
27	Niezgoda	1851,46	6,3%	202	1,4%
28	Powidzko	576,92	2,0%	282	2,0%
29	Przedkowice	253,57	0,9%	101	0,7%
30	Przywsie	161,28	0,6%	134	0,9%
31	Radziądz	1704,8	5,8%	499	3,5%
32	Ruda Żmigrodzka	1372,66	4,7%	306	2,1%
33	Sanie	739,84	2,5%	184	1,3%
34	Węglewo	194,07	0,7%	77	0,5%
35	Żmigródek	1372,34	4,7%	643	4,5%

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 9 Jednostki analityczne w Gminie Żmigród

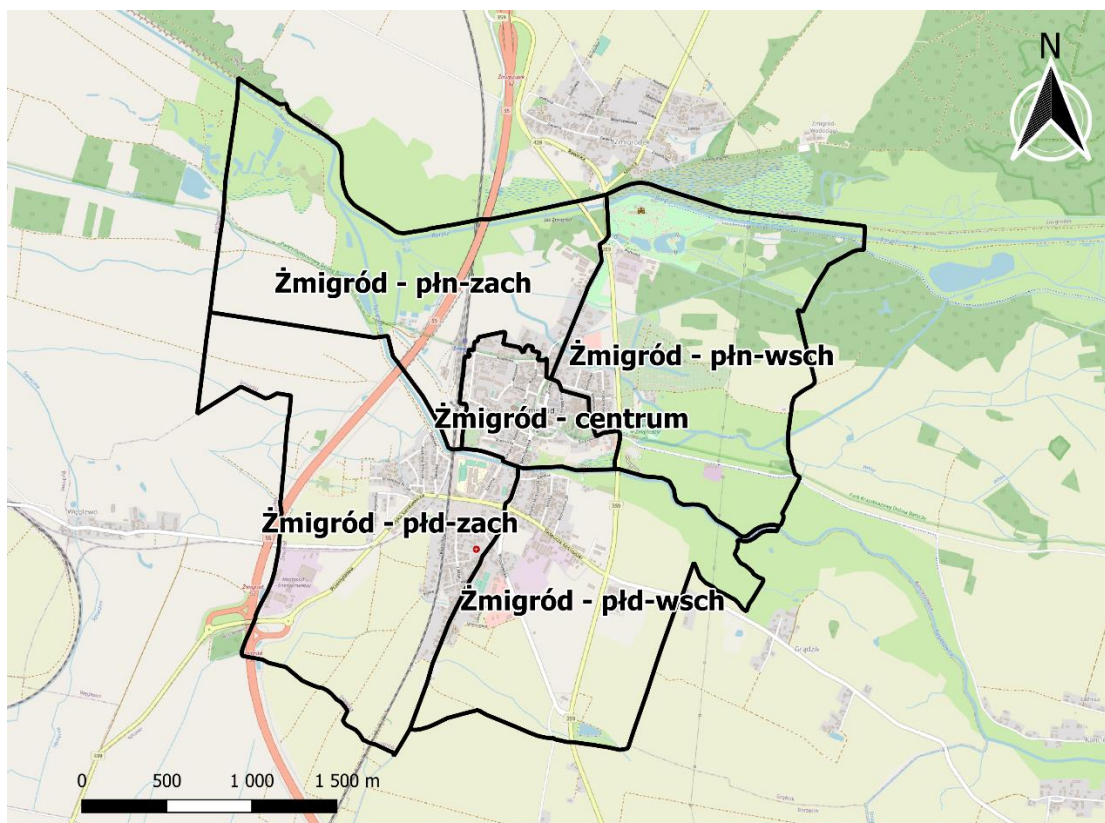
Źródło: opracowanie własne

Zakres przestrzenny jednostek analitycznych na terenie miasta Żmigród :

- ✓ **Żmigród – centrum:** ul. Akacjowa, ul. Kolejowa, ul. Konopnickiej, ul. Kościelna, ul. Lipowa, ul. Poprzeczna, ul. Powstańców Styczniowych, ul. Rybacka, ul. Stefana Batorego, ul. Szklana, ul. Wąska, ul. Wiejska, ul. Wileńska, ul. Wrocławska, ul. Zamkowa;
- ✓ **Żmigród pld-wsch:** ul. Azaliowa, ul. Jaśminowa, ul. Kościuszki, ul. Krokusowa, ul. Krótka, ul. Lawendowa, ul. Mickiewicza, ul. Różana, ul. Rzemieśnicza, ul. Wrocławska, ul. Zielona;
- ✓ **Żmigród pld-zach:** ul. 1 - go Maja, ul. Andrzeja Kmicica, ul. Bolesława Prusa, ul. Czesława Miłosza, ul. Dębowa, ul. Elizy Orzeszkowej, ul. Ignacego Krasickiego, ul. Longinusa Podbiępięty, ul. Obornicka, ul. Ogrodowa, ul. Onufrego Zagłoby, ul. Polna, ul. Przemysłowa, ul. Sienkiewicza, ul. Słowackiego, ul. Szkolna, ul. Willowa, ul. Wisławy Szymborskiej, ul. Władysława Reymonta, ul. Wrocławska;
- ✓ **Żmigród pln-wsch:** ul. Czereśniowa, ul. Kwiatowa, ul. Morełowa, ul. Parkowa, ul. Poziomkowa, ul. Poznańska, ul. Sportowa, ul. Wojska Polskiego, ul. Wolności;
- ✓ **Żmigród pln-zach:** ul. Poznańska, ul. Rzeźnicza, ul. Spółdzielcza, ul. Św. Jana Pawła II.

Dane wyjściowe, które przyporządkowano dla ulicy położonej na obszarze kilku jednostek analitycznych, zostały do nich rozdzielone proporcjonalnie do długości ulicy znajdującej się w danej jednostce analitycznej.

Rysunek 10 Jednostki analityczne wyznaczone w mieście Żmigród

Źródło: opracowanie własne

2.3 Wybór wskaźników służących dokonaniu analizy wskaźnikowej wskazanych jednostek analitycznych

Zjawiska kryzysowe

Celem analizy wskaźnikowej dokonanej w dalszej części Diagnozy było zbadanie natężenia zjawisk kryzysowych występujących na terenie gminy Żmigród. Na potrzeby przedmiotowej analizy zebrano dane umożliwiające zbadanie sfery społecznej - poziom bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, udział liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), poziom kapitału społecznego, a także poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

W sferze gospodarczej skupiono się przede wszystkim na zbadaniu aktywności gospodarczej w poszczególnych jednostkach analitycznych, natomiast w sferze środowiskowej zbadano stopień pokrycia budynków szkodliwymi dla zdrowia i środowiska włóknami azbestowymi.

W sferze technicznej oraz sferze przestrzenno-funkcjonalnej zbadano dostępność infrastruktury publicznej (w tym parków, terenów zielonych, placów zabaw, a także obiektów sportowych), stan techniczny jej elementów, a także pokrycie powierzchni miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Pozyskanie danych

Dane wyjściowe pozyskane zostały z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, danych statystycznych prowadzonych przez Komendę Powiatową Policji w Trzebnicy, danych statystycznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie, a także danych Powiatowego Urzędu Pracy w Trzebnicy.

Charakter danych

Podczas doboru wskaźników dokonano ich jednoczesnego rozróżnienia na stymulanty i destymulanty, określając tym samym czy wysokie wartości wskaźnika powodują rozwój danej jednostki (np. liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób w wieku produkcyjnym – STYMULANTA), czy też prowadzą do kryzysu (np. udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych – DESTYMULANTA). Inaczej mówiąc, w przypadku stymulanty, wzrost wskaźnika oznacza pozytywny rezultat dla badanego zjawiska, natomiast w przypadku destymulanty – wzrost wartości zmiennej świadczy negatywnie o zjawisku.

Zestawienie wskaźników użytych podczas analizy służącej zdiagnozowaniu zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych zaprezentowane zostało w poniższej tabeli.

Zakres czasowy

Każdy z omawianych wskaźników zawiera informacje o zakresie czasowym jakiego dotyczy. Ma to na celu uszczegółowienie i doprecyzowanie występowania (trwania) danego zjawiska kryzysowego. Większość danych, a co za tym idzie obliczanych wskaźników, dotyczy roku 2020.

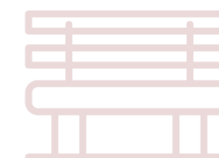
Tabela 6. Wskaźniki wykorzystane do zdiagnozowania zjawisk kryzysowych w poszczególnych sferach.

SFERA SPOŁECZNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
BEZROBOCIE	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	Powiatowy Urząd Pracy w Trzebnicy, Urząd Miejski w Żmigrodzie	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Powiatowy Urząd Pracy w Trzebnicy, Urząd Miejski w Żmigrodzie	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy w Trzebnicy	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	Powiatowy Urząd Pracy w Trzebnicy, Urząd Miejski w Żmigrodzie	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy w Trzebnicy	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie, Urząd Miejski w Żmigrodzie	Destymulanta	w 2020 r.
UBÓSTWO	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie, Urząd Miejski w Żmigrodzie	Destymulanta	w 2020 r.
	Liczba uczniów otrzymujących stypendium socjalne w przeliczeniu na 100 uczniów	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie, Urząd Miejski w Żmigrodzie	Destymulanta	w 2020 r.
	Liczba uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie, Urząd Miejski w Żmigrodzie	Destymulanta	w 2020 r.
PRZESTĘPCZOŚĆ	Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji w Trzebnicy, Urząd Miejski w Żmigrodzie	Destymulanta	w 2020 r.

	Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji w Trzebnicy, Urząd Miejski w Żmigrodzie	Destymulanta	w 2020 r.
OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie, Urząd Miejski w Żmigrodzie	Destymulanta	w 2020 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie, Urząd Miejski w Żmigrodzie	Destymulanta	w 2020 r.
KAPITAŁ LUDZKI	Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Urząd Miejski w Żmigrodzie	Stymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Urząd Miejski w Żmigrodzie	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Urząd Miejski w Żmigrodzie	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	Urząd Miejski w Żmigrodzie	Stymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	Urząd Miejski w Żmigrodzie	Stymulanta	według stanu na 31.12.2020
POZIOM EDUKACJI	Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty (średnia z 3 przedmiotów)	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu	Stymulanta	w 2020 r.
AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Żmigrodzie	Stymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Liczba kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Żmigrodzie	Stymulanta	według stanu na 31.12.2020
SFERA GOSPODARCZA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Żmigrodzie	Stymulanta	w 2020 r.
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Żmigrodzie	Destymulanta	w 2020 r.

SFERA ŚRODOWISKOWA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
POKRYCIE AZBESTEM	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Żmigrodzie	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Żmigrodzie	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ	Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Żmigrodzie	Stymulanta	według stanu na 31.12.2020
SFERA TECHNICZNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
STAN TECHNICZNY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	Odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych	Urząd Miejski w Żmigrodzie	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Liczba obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Żmigrodzie	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020

Źródło: opracowanie własne.

2.4 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Zgodnie z art. 9 ust. 1 *Ustawy o rewitalizacji*, OBSZAR ZDEGRADOWANY to obszar gminy, który znajduje się w stanie kryzysowym z powodu:

koncentracji negatywnych zjawisk społecznych

w szczególności:

- ✓ bezrobocia,
- ✓ ubóstwa,
- ✓ przestępczości,
- ✓ wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami,
- ✓ niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego,
- ✓ a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym,

w przypadku występowania na nim **co najmniej jednego** z następujących negatywnych zjawisk:

gospodarczych

w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub

środowiskowych

w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub

przestrzenno-funkcjonalnych

w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub

technicznych

niskiej jakości terenów
publicznych, lub

w szczególności degradacji
stanu technicznego obiektów
budowlanych, w tym
o przeznaczeniu
mieszkaniowym oraz
niefunkcjonowaniu rozwiązań
technicznych umożliwiających
efektywne korzystanie
z obiektów budowlanych,
w szczególności w zakresie
energooszczędności, ochrony
środowiska i zapewniania
dostępności osobom ze
szczególnymi potrzebami.

2.4.1 Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego przy użyciu wskaźnika syntetycznego

Z uwagi na fakt, że dobrane wskaźniki przedstawiane są w różnych jednostkach i przedziałach, ich porównywanie oparte na jednowymiarowych zasadach statystycznych pozostaje utrudnione. W przypadku analizy zjawisk złożonych, które opisuje się więcej niż jedną zmienną, pojawiają się problemy, jakie nie występują w analizach prostych dla jednej zmiennej.

Dlatego też, podstawą analizy wielowymiarowej jest **wskaźnik syntetyczny**, który pozwala na porównanie poszczególnych mierników i otrzymanie jednego wskaźnika poziomu rozwoju obszaru. Jest to możliwe dzięki standaryzacji różnych zmiennych niezależnie od ich rodzaju, znaku, wielkości i jednostek.

Standaryzacja danych służy sprowadzeniu zmiennych o różnej wartości i jednostkach do wzajemnej porównywalności. Wiąże się ona również z ustaleniem kierunku wpływu każdego ze wskaźników, czyli określeniem czy dany wskaźnik jest stymulantą, czy destymulantą (co wykonano w poprzednim etapie).

Z tego względu, w celu standaryzacji wskaźników posłużono się metodą wyrażoną wzorem:

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j}, \text{ gdy zmienna jest stymulantą lub}$$

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j} * (-1), \text{ gdy zmienna jest destymulantą,}$$

gdzie:

t_{ij} – standaryzowana wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i ,

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i ,

$\bar{x}_j$ – średnia arytmetyczna wskaźnika j ,

s_j – odchylenie standardowe wskaźnika j .

W ten sposób wartości większe od średniej dla całej gminy po standaryzacji będą przyjmowały wartość dodatnią (korzystniejszą dla danej jednostki analitycznej), natomiast wartości mniejsze od średniej – wartość ujemną (niekorzystną dla danej jednostki analitycznej). Im niższa jest wartość standaryzowanego wskaźnika tym poziom koncentracji negatywnego zjawiska w danej jednostce analitycznej jest większy.

Ostatnim etapem wyznaczenia wskaźnika syntetycznego jest obliczenie średniej arytmetycznej zestandaryzowanych zmiennych dla każdej z badanych sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej. Wartość wskaźnika syntetycznego odpowiada na pytanie, czy dana jednostka analityczna znajduje się w stanie kryzysowym. Wysokie wartości wskaźnika świadczą o pozytywnym obrazie zjawisk w danej jednostce, natomiast niskie ukazują koncentrację zjawisk kryzysowych. W celu uzyskania wartości wskaźnika syntetycznego posłużono się wzorem:

$$P_i = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n t_{ij}$$

gdzie:

P_i – syntetyczny wskaźnik negatywnych zjawisk dla jednostki analitycznej i ,

n – liczba wskaźników,

t_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i .

Zgodnie z przyjętą metodyką do obszaru zdegradowanego włączone mogą zostać wszystkie te jednostki analityczne, których wskaźnik syntetyczny jest ujemny (mniejszy niż 0) w sferze społecznej oraz w co najmniej jednej z pozostałych sfer. Im niższe wartości przyjmuje wskaźnik syntetyczny tym poziom negatywnych zjawisk w danej sferze jest większy.

2.5. Wyniki dla poszczególnych sfer

2.5.1. Sfera społeczna

Zgodnie z art. 9 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji, obszarem zdegradowanym jest obszar gminy, który znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w szczególności:

- bezrobocia,
- ubóstwa,
- przestępczości,
- wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami,
- niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego,
- a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Wymienione wyżej zjawiska stanowią katalog otwarty. Oznacza to, że poza wspomnianymi przykładami możliwe jest przeprowadzenie analizy porównawczej obejmującej inne zjawiska społeczne powodujące stan kryzysowy.

Porównanie udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na tle powiatu trzebnickiego dokonane w części ogólnej diagnozy, wskazało, że wskaźnik ten dla gminy Żmigród przyjmuje wyższą wartość niż średnia w powiecie oraz innych gminach miejsko-wiejskich powiatu.

Szczególną uwagę należy również zwrócić na udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych, który w znacznej części przypadków jednostek analitycznych osiąga wartość powyżej 50%. Oznacza to, że takie osoby pozostają bez pracy powyżej 12 miesięcy, a to z kolei może prowadzić

m.in. do utraty umiejętności zawodowych tych osób, obniżenia samooceny, a także pogłębiającej się nieporadności życiowej, zakładającej często stałe uzależnienie od wsparcia socjalnego państwa.

Zjawisko bezrobocia, a szczególnie trwałego bezrobocia, często skutkuje pojawieniem się zjawiska ubóstwa – rozumianego jako ograniczenie środków do życia, skutkujące obniżeniem poziomu życia poza akceptowane w kraju zamieszkania minimum. Osoby z terenu gminy Żmigród, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej, otrzymują pomoc i wsparcie z Gminnego Ośrodka Pomocy w Żmigrodzie. Zaznaczyć jednak należy, że liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej corocznie zmniejsza się, co świadczyć może o stopniowej poprawie jakości i poziomu życia mieszkańców, a także efektywnym wsparciu potrzebujących w procesie usamodzielnienia. Wyjątkiem był rok 2020, kiedy to świat zmagał się ze społecznymi i gospodarczymi skutkami epidemii COVID-19.

Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców danej jednostki jest jednym z wyznaczników atrakcyjności życia w gminie. Na terenie gminy Żmigród funkcjonuje Komisariat Policji, jednakże w ostatnich latach obserwuje się wzrost przestępczości i wandalizmu, co w analizie wskaźnikowej mierzono liczbą stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Zdecydowanie najwięcej przestępstw w 2020 roku stwierdzono w Żmigrodzie.

Aktywność społeczna na terenie gminy Żmigród corocznie się zwiększa, biorąc pod uwagę liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przeliczoną na 100 mieszkańców. W tym przypadku, wskaźnik wypada korzystniej w mieście niż na terenach wiejskich. Zauważa się jednak duże zróżnicowanie wśród organizacji pozarządowych, jeśli bierze się pod uwagę ich aktywność i funkcjonowanie na rzecz społeczności lokalnej – wiele organizacji jest zawieszonych, bądź nie prowadzi aktywnej działalności.

Tabela 7. Wartości wskaźników sfery społecznej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych Gminy Żmigród dla zjawiska BEZROBOCIA ORAZ UBÓSTWA.

Jednostka analityczna	BEZROBOCIE										UBÓSTWO							
	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców		Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym		Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych		Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym		Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców		Liczba uczniów otrzymujących stypendium socjalne w przeliczeniu na 100 uczniów		Liczba uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Żmigród - centrum	3,54	-0,291	6,05	-0,490	48,7%	-0,269	2,9%	-0,495	14,4%	0,304	1,7%	0,061	2,2%	0,130	11,04	0,012	1,02	0,353
Żmigród - pln-wsch	1,29	1,198	2,33	1,107	40,0%	0,111	0,9%	0,911	20,0%	0,020	1,3%	0,298	2,6%	-0,054	0,00	0,628	0,00	0,433
Żmigród - pln-zach	2,27	0,545	3,77	0,487	50,0%	-0,325	1,9%	0,245	0,0%	1,031	1,1%	0,382	1,1%	0,600	0,00	0,628	0,00	0,433
Żmigród - pld-wsch	2,04	0,702	3,39	0,651	37,2%	0,233	1,3%	0,680	16,3%	0,208	1,6%	0,143	1,8%	0,298	2,89	0,467	4,62	0,070
Żmigród - pld-zach	2,30	0,528	3,77	0,490	39,6%	0,127	1,5%	0,520	13,5%	0,348	0,7%	0,636	1,6%	0,381	6,64	0,257	0,92	0,361
Barkowo	4,69	-1,057	7,62	-1,162	46,2%	-0,157	3,5%	-0,892	19,2%	0,059	3,6%	-1,007	2,3%	0,048	16,67	-0,303	18,52	-1,022
Borek	3,96	-0,575	6,08	-0,501	44,4%	-0,083	2,7%	-0,324	22,2%	-0,092	0,4%	0,773	1,8%	0,314	0,00	0,628	0,00	0,433
Borzęcin	3,69	-0,391	5,99	-0,463	31,3%	0,494	1,9%	0,255	50,0%	-1,497	2,1%	-0,144	2,1%	0,172	2,44	0,492	4,88	0,050
Osiek	3,87	-0,512	6,16	-0,535	38,5%	0,179	2,4%	-0,092	23,1%	-0,136	3,0%	-0,651	4,5%	-0,918	2,27	0,501	0,00	0,433
Bychowo	2,67	0,284	4,27	0,273	20,0%	0,985	0,9%	0,964	30,0%	-0,486	1,9%	-0,028	2,4%	0,023	7,69	0,198	7,69	-0,171
Chodlewo	2,03	0,705	2,92	0,852	50,0%	-0,325	1,5%	0,542	0,0%	1,031	0,0%	1,020	2,0%	0,192	20,00	-0,489	0,00	0,433
Gatka	1,73	0,901	3,00	0,818	66,7%	-1,053	2,0%	0,166	0,0%	1,031	0,0%	1,020	0,6%	0,854	28,57	-0,968	0,00	0,433
Dębno	3,18	-0,057	5,79	-0,374	57,1%	-0,637	3,3%	-0,744	28,6%	-0,413	0,0%	1,020	4,1%	-0,747	4,00	0,405	0,00	0,433
Dobrosławice	3,57	-0,315	5,60	-0,295	85,7%	-1,885	4,8%	-1,785	42,9%	-1,136	1,5%	0,161	1,5%	0,420	0,00	0,628	0,00	0,433
Garbce	5,56	-1,628	8,28	-1,442	38,5%	0,179	3,2%	-0,659	15,4%	0,253	2,6%	-0,419	2,1%	0,143	0,00	0,628	0,00	0,433
Grądzik	1,23	1,232	1,67	1,389	0,0%	1,858	0,0%	1,559	0,0%	1,031	0,0%	1,020	0,0%	1,118	0,00	0,628	0,00	0,433
Kancierzowice	3,51	-0,273	5,99	-0,461	70,0%	-1,198	4,2%	-1,361	90,0%	-3,519	4,6%	-1,541	9,5%	-3,201	30,30	-1,065	12,12	-0,519
Karnice	6,76	-2,423	9,62	-2,014	30,0%	0,548	2,9%	-0,450	10,0%	0,526	1,4%	0,261	0,0%	1,118	0,00	0,628	60,00	-4,282
Kaszyce Miłkicze	5,15	-1,356	8,10	-1,365	56,5%	-0,610	4,6%	-1,630	30,4%	-0,508	5,1%	-1,868	5,1%	-1,228	21,74	-0,586	0,00	0,433
Kędzie	1,37	1,142	2,11	1,201	0,0%	1,858	0,0%	1,559	50,0%	-1,497	6,8%	-2,825	5,5%	-1,380	0,00	0,628	46,15	-3,194
Kliszkowice	3,62	-0,347	6,11	-0,512	25,0%	0,766	1,5%	0,496	37,5%	-0,865	0,0%	1,020	0,9%	0,705	13,33	-0,117	0,00	0,433
Łapczyce	5,16	-1,364	8,18	-1,400	50,0%	-0,325	4,1%	-1,291	33,3%	-0,654	6,3%	-2,519	5,2%	-1,234	17,07	-0,326	14,63	-0,717
Korzeńsko	4,07	-0,643	6,79	-0,806	38,9%	0,160	2,6%	-0,281	27,8%	-0,373	2,7%	-0,502	1,0%	0,654	14,29	-0,170	0,00	0,433

Książęca Wieś	5,33	-1,481	8,70	-1,620	75,0%	-1,417	6,5%	-2,984	50,0%	-1,497	0,0%	1,020	8,0%	-2,530	10,00	0,069	0,00	0,433
Laskowa	4,83	-1,146	7,22	-0,987	28,6%	0,611	2,1%	0,123	14,3%	0,309	1,4%	0,246	1,4%	0,489	0,00	0,628	0,00	0,433
Morzęcino	0,00	2,049	0,00	2,102	0,0%	1,858	0,0%	1,559	0,0%	1,031	0,0%	1,020	0,0%	1,118	0,00	0,628	0,00	0,433
Nieżgoda	1,49	1,066	2,26	1,137	100,0 %	-2,508	2,3%	-0,012	0,0%	1,031	1,5%	0,186	1,5%	0,441	27,27	-0,896	0,00	0,433
Powidzko	0,35	1,814	0,56	1,863	0,0%	1,858	0,0%	1,559	0,0%	1,031	2,5%	-0,373	3,9%	-0,661	10,00	0,069	0,00	0,433
Przedkowice	1,98	0,738	2,90	0,861	50,0%	-0,325	1,4%	0,550	0,0%	1,031	4,0%	-1,203	5,0%	-1,139	22,22	-0,613	11,11	-0,440
Przywsie	2,24	0,567	3,75	0,497	66,7%	-1,053	2,5%	-0,182	0,0%	1,031	1,5%	0,182	1,5%	0,437	0,00	0,628	0,00	0,433
Radziądz	3,61	-0,338	5,66	-0,321	38,9%	0,160	2,2%	0,026	27,8%	-0,373	0,8%	0,570	1,2%	0,569	6,90	0,243	6,90	-0,109
Ruda Żmigrodzka	2,94	0,102	4,07	0,359	55,6%	-0,568	2,3%	-0,017	22,2%	-0,092	0,0%	1,020	0,3%	0,969	18,18	-0,388	0,00	0,433
Sanie	3,26	-0,109	5,22	-0,131	16,7%	1,130	0,9%	0,954	0,0%	1,031	0,0%	1,020	0,5%	0,870	0,00	0,628	0,00	0,433
Węglewo	2,60	0,330	3,64	0,546	50,0%	-0,325	1,8%	0,293	0,0%	1,031	1,3%	0,291	0,0%	1,118	100,0 0	-4,959	0,00	0,433
Żmigródek	2,49	0,402	4,34	0,246	43,8%	-0,052	1,9%	0,238	25,0%	-0,233	2,3%	-0,290	2,6%	-0,088	0,00	0,628	4,44	0,084

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 8. Wartości wskaźników sfery społecznej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych Gminy Żmigród dla zjawiska PRZESTĘPCZOŚCI, OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI ORAZ KAPITAŁU LUDZKIEGO.

Jednostka analityczna	PRZESTĘPCZOŚĆ				OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI				KAPITAŁ LUDZKI									
	Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców		Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców		Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności		Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym		Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności		Udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców		Udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Żmigród - centrum	9,26	0,311	48,40	0,755	1,7%	0,178	2,5%	0,049	16,8%	-0,342	42,54	-1,003	24,8%	-1,339	3,2%	-0,295	3,7%	-0,183
Żmigród - pln-wsch	15,42	-0,195	282,78	-0,981	2,3%	-0,218	2,3%	0,114	17,0%	-0,300	50,23	-1,692	27,8%	-2,016	3,6%	-0,035	4,6%	0,493
Żmigród - pln-zach	5,68	0,605	11,36	1,029	0,6%	0,949	1,1%	0,659	14,2%	-0,868	42,45	-0,996	25,6%	-1,508	1,7%	-1,440	0,6%	-2,326
Żmigród - pld-wsch	14,67	-0,134	84,71	0,486	2,7%	-0,506	3,2%	-0,305	16,6%	-0,373	38,96	-0,683	23,4%	-1,001	3,1%	-0,423	4,0%	0,041
Żmigród - pld-zach	20,50	-0,613	71,86	0,581	2,5%	-0,360	2,2%	0,149	18,9%	0,108	32,77	-0,128	20,0%	-0,220	3,3%	-0,293	5,1%	0,846
Barkowo	3,61	0,776	133,57	0,124	5,2%	-2,170	6,5%	-1,825	19,5%	0,220	30,79	0,049	19,0%	0,024	4,2%	0,375	3,6%	-0,213
Borek	0,00	1,072	48,46	0,754	0,9%	0,740	0,9%	0,777	19,4%	0,197	23,65	0,688	15,4%	0,842	2,6%	-0,744	5,3%	0,951
Borzęcin	9,22	0,315	267,28	-0,867	2,5%	-0,366	2,5%	0,011	21,9%	0,713	26,97	0,391	16,6%	0,571	3,9%	0,201	4,6%	0,480
Osiek	5,95	0,583	80,36	0,518	1,5%	0,334	2,7%	-0,055	20,5%	0,434	26,54	0,429	16,7%	0,553	3,9%	0,165	4,5%	0,380
Bychowo	16,00	-0,243	109,33	0,303	1,9%	0,081	1,9%	0,321	16,3%	-0,444	34,19	-0,255	21,3%	-0,528	3,5%	-0,133	4,8%	0,613
Chodlewo	10,15	0,238	45,69	0,775	3,0%	-0,707	2,5%	0,010	9,6%	-1,806	29,93	0,126	20,8%	-0,407	2,0%	-1,198	2,5%	-0,958
Gatka	5,78	0,597	40,46	0,814	1,2%	0,556	1,2%	0,650	23,1%	0,966	33,00	-0,149	19,1%	-0,005	3,5%	-0,132	5,2%	0,893
Dębno	13,64	-0,048	150,00	0,002	4,5%	-1,710	0,9%	0,764	30,0%	2,381	27,27	0,364	15,0%	0,939	4,5%	0,667	4,5%	0,436
Dobrosławice	5,10	0,653	459,18	-2,288	1,5%	0,306	3,1%	-0,233	21,9%	0,723	22,40	0,800	14,3%	1,104	4,6%	0,701	5,1%	0,823

Garbce	21,37	-0,684	230,77	-0,596	2,1%	-0,100	0,9%	0,789	16,2%	-0,450	24,84	0,582	16,7%	0,553	4,3%	0,465	4,3%	0,248
Grądzik	0,00	1,072	259,26	-0,807	1,2%	0,503	1,2%	0,614	4,9%	-2,774	28,33	0,269	21,0%	-0,448	1,2%	-1,789	0,0%	-2,721
Kanclerzowice	28,07	-1,235	207,02	-0,420	1,8%	0,156	11,2%	-4,015	22,8%	0,901	31,74	-0,036	18,6%	0,106	6,7%	2,240	3,2%	-0,527
Karnice	6,76	0,517	250,00	-0,739	4,1%	-1,381	3,4%	-0,379	12,8%	-1,149	24,04	0,653	16,9%	0,501	2,7%	-0,700	3,4%	-0,374
Kaszyce Milickie	13,42	-0,031	152,13	-0,014	1,3%	0,431	5,6%	-1,405	20,6%	0,444	25,00	0,567	15,9%	0,734	5,1%	1,112	3,6%	-0,235
Kędzie	0,00	1,072	61,64	0,657	0,7%	0,871	0,7%	0,868	19,9%	0,296	23,16	0,732	15,1%	0,923	5,5%	1,359	2,1%	-1,294
Kliskowice	18,10	-0,415	72,40	0,577	1,4%	0,421	1,4%	0,557	20,8%	0,491	33,59	-0,202	19,9%	-0,198	1,8%	-1,362	3,2%	-0,521
Łapczyce	8,60	0,366	85,96	0,477	4,3%	-1,544	4,3%	-0,805	22,6%	0,866	22,73	0,771	14,3%	1,095	3,7%	0,058	4,0%	0,066
Korzeńsko	11,30	0,144	124,29	0,193	1,6%	0,271	1,9%	0,296	18,6%	0,045	35,85	-0,404	21,5%	-0,559	2,8%	-0,609	4,5%	0,419
Książęca Wieś	0,00	1,072	26,67	0,916	5,3%	-2,236	5,3%	-1,285	20,0%	0,324	30,43	0,081	18,7%	0,090	5,3%	1,251	5,3%	0,984
Laskowa	6,90	0,505	82,76	0,500	0,0%	1,329	0,0%	1,185	17,2%	-0,243	23,71	0,683	15,9%	0,739	4,8%	0,876	3,4%	-0,326
Morzęcino	50,00	-3,037	675,00	-3,887	2,5%	-0,342	2,5%	0,027	27,5%	1,867	81,25	-4,470	32,5%	-3,113	2,5%	-0,850	2,5%	-0,984
Niezgoda	14,85	-0,148	89,11	0,453	2,0%	0,005	3,5%	-0,420	18,3%	-0,022	24,06	0,652	15,8%	0,744	3,5%	-0,134	5,9%	1,406
Powidzko	3,55	0,781	230,50	-0,594	1,4%	0,381	2,5%	0,036	23,8%	1,097	20,11	1,005	12,8%	1,456	5,3%	1,240	4,3%	0,235
Przedkowice	9,90	0,259	356,44	-1,527	1,0%	0,667	1,0%	0,727	17,8%	-0,124	20,29	0,989	13,9%	1,202	3,0%	-0,501	5,0%	0,718
Przywsie	0,00	1,072	67,16	0,616	0,0%	1,329	0,7%	0,840	23,1%	0,969	28,75	0,232	17,2%	0,438	6,7%	2,277	7,5%	2,463
Radzisz	12,02	0,084	72,14	0,579	0,6%	0,927	1,2%	0,628	14,8%	-0,740	33,65	-0,207	21,4%	-0,553	1,8%	-1,367	3,2%	-0,494
Ruda Żmigrodzka	3,27	0,804	32,68	0,871	0,3%	1,110	1,0%	0,731	13,4%	-1,034	19,91	1,023	14,4%	1,082	5,2%	1,173	2,3%	-1,132
Sanie	43,48	-2,501	76,09	0,550	0,0%	1,329	0,0%	1,185	17,4%	-0,213	32,17	-0,075	20,1%	-0,244	2,2%	-1,092	5,4%	1,054
Węglewo	38,96	-2,130	142,86	0,055	5,2%	-2,144	5,2%	-1,221	9,1%	-1,920	27,27	0,364	19,5%	-0,099	2,6%	-0,778	2,6%	-0,917
Żmigródek	31,10	-1,484	132,19	0,134	0,6%	0,913	2,6%	-0,039	17,3%	-0,239	44,17	-1,150	25,3%	-1,457	3,3%	-0,282	3,4%	-0,344

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 9 Wartości wskaźników sfery społecznej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych Gminy Żmigród dla zjawiska POZIOMU EDUKACJI ORAZ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ.

Jednostka analityczna	POZIOM EDUKACJI		AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA			
	Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty (średnia z 3 przedmiotów)		Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców		Liczba kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Żmigród - centrum	52,20	0,604	0,53	1,110	0,00	-0,455
Żmigród - pln-wsch	52,20	0,604	0,26	0,130	0,00	-0,455
Żmigród - pln-zach	52,20	0,604	0,57	1,227	0,00	-0,455
Żmigród - pld-wsch	52,20	0,604	0,52	1,060	0,00	-0,455
Żmigród - pld-zach	52,20	0,604	0,56	1,196	0,00	-0,455
Barkowo	37,90	-2,099	0,54	1,133	0,18	0,226
Borek	55,80	1,285	0,44	0,777	0,00	-0,455
Borzęcin	52,20	0,604	0,69	1,662	0,23	0,415
Osiek	37,90	-2,099	0,00	-0,777	0,00	-0,455
Bychowo	55,80	1,285	0,53	1,105	0,27	0,552
Chodlewo	55,80	1,285	0,00	-0,777	0,00	-0,455
Gatka	47,60	-0,265	0,00	-0,777	0,58	1,727
Dębno	55,80	1,285	0,00	-0,777	0,45	1,261
Dobrosławice	49,10	0,018	0,00	-0,777	0,51	1,471
Garbce	52,20	0,604	0,43	0,731	0,00	-0,455
Grądzik	47,60	-0,265	0,00	-0,777	0,00	-0,455
Kanclerzowice	37,90	-2,099	0,00	-0,777	0,00	-0,455
Karnice	47,60	-0,265	0,00	-0,777	0,00	-0,455
Kaszyce Milickie	37,90	-2,099	0,00	-0,777	0,00	-0,455
Kędzie	52,20	0,604	0,00	-0,777	0,00	-0,455
Kliskowice	55,80	1,285	0,45	0,819	0,00	-0,455
Łapczyce	47,60	-0,265	0,00	-0,777	0,00	-0,455
Korzeńsko	47,60	-0,265	0,00	-0,777	0,00	-0,455
Książęca Wieś	37,90	-2,099	0,00	-0,777	0,00	-0,455
Laskowa	52,20	0,604	0,00	-0,777	0,00	-0,455
Morzęcino	49,10	0,018	0,00	-0,777	0,00	-0,455
Niezgoda	47,60	-0,265	0,99	2,716	0,00	-0,455
Powidzko	47,60	-0,265	0,71	1,725	0,00	-0,455
Przedkowice	47,60	-0,265	0,00	-0,777	0,00	-0,455
Przywsie	47,60	-0,265	0,00	-0,777	0,00	-0,455
Radziądz	49,10	0,018	0,00	-0,777	0,00	-0,455
Ruda Żmigrodzka	49,10	0,018	0,33	0,376	0,00	-0,455
Sanie	47,60	-0,265	0,00	-0,777	0,54	1,597

Węglewo	52,20	0,604	0,00	-0,777	1,30	4,448
Żmigródek	52,20	0,604	0,16	-0,228	0,16	0,132

Źródło: opracowanie własne.

2.5.2. Sfera gospodarcza

Wskaźnikiem obrazującym sytuację w sferze gospodarczej danej jednostki można określać m.in. za pomocą zarejestrowanych na jej obszarze podmiotów gospodarczych. Jak zaznaczano w ogólnej charakterystyce, Gmina Żmigród charakteryzuje się mniejszą liczbą podmiotów zarejestrowanych w REGON w stosunku do średniej dla powiatu czy województwa dolnośląskiego. Zauważalny jest jednak coroczny przyrost nowych firm zarówno w Żmigrodzie jak i na obszarze wiejskim gminy.

Analizując podmioty gospodarcze, które swoją działalność rozpoczęły w 2020 roku, największe ich skupienie widoczne jest w mieście, co jest sytuacją naturalną. Specyfiką miast jest lokalizowanie działalności gospodarczych, w uwagi na ich funkcje usługowe, z kolei obszary wiejskie pełnią w dużej mierze funkcje rolnicze.

Zjawiska kryzysowe w sferze gospodarczej mogą być również mierzone za pomocą wskaźnika liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Nagromadzenie takiego zjawiska mówi o niekorzystnych czynnikach (wewnętrznych lub zewnętrznych), wpływających na atrakcyjność inwestycyjną danej jednostki. Więcej podmiotów gospodarczych wyrejestrowało się w 2020 roku w mieście Żmigród niż na terenach wiejskich Gminy. Samorząd powinien tworzyć atrakcyjne warunki do rozwoju przedsiębiorczości oraz zachęcać mieszkańców do zakładania własnej działalności. Takie działania wpłyną zarówno na wzrost możliwości znalezienia zatrudnienia na terenie gminy (w konsekwencji zmniejszenie bezrobocia), ale także na zwiększenie wpływów do budżetu gminy z tytułu podatków.

By zapewnić jednostce samorządu terytorialnego równomierny poziom rozwoju przedsiębiorczości, a także pobudzić mieszkańców do działania, niezbędne jest określenie takich działań rewitalizacyjnych, których efekty prowadzić będą do wykorzystania zasobów endogenicznych, gwarantując ożywienie gospodarcze i wzrost poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

Tabela 10. Wartości wskaźników sfery gospodarczej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych Gminy Żmigród dla zjawiska AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ.

Jednostka analityczna	AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA			
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 mieszkańców		Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Żmigród - centrum	0,20	-0,514	0,21	0,121
Żmigród - półn-wsch	1,03	1,003	0,26	-0,055
Żmigród - półn-zach	1,14	1,200	0,57	-1,190
Żmigród - półd-wsch	0,24	-0,440	0,28	-0,153
Żmigród - półd-zach	0,27	-0,380	0,12	0,430
Barkowo	0,54	0,116	0,36	-0,434
Borek	1,76	2,341	0,44	-0,724
Borzęcin	0,69	0,389	0,23	0,042
Osiek	0,00	-0,871	0,00	0,883
Bychowo	0,00	-0,871	0,00	0,883
Chodlewo	0,51	0,054	0,51	-0,969
Gatka	0,00	-0,871	0,00	0,883
Dębno	0,91	0,786	0,45	-0,775
Dobrosławice	0,51	0,059	0,00	0,883
Garbce	0,85	0,687	0,43	-0,676
Grądzik	0,00	-0,871	0,00	0,883
Kanclerzowice	0,35	-0,232	0,00	0,883
Karnice	0,00	-0,871	0,00	0,883
Kaszyce Milickie	0,89	0,760	0,22	0,067
Kędzie	0,00	-0,871	0,00	0,883
Kliskowice	0,45	-0,046	0,00	0,883
Łapczyce	0,57	0,173	0,00	0,883
Korzeńsko	0,56	0,159	0,00	0,883
Książęca Wieś	0,00	-0,871	0,00	0,883
Laskowa	0,69	0,386	0,69	-1,633
Morzęcino	2,50	3,686	0,00	0,883
Niezgoda	0,99	0,934	0,50	-0,923
Powidzko	0,00	-0,871	0,35	-0,411
Przedkowice	0,00	-0,871	0,00	0,883
Przywsie	0,00	-0,871	0,75	-1,840
Radziądz	0,60	0,225	0,20	0,152
Ruda Żmigrodzka	0,00	-0,871	0,65	-1,502
Sanie	0,00	-0,871	1,09	-3,083
Węglewo	0,00	-0,871	0,00	0,883
Żmigródek	0,47	-0,021	0,16	0,315

Źródło: opracowanie własne

2.5.3. Sfera środowiskowa

Ustawa o rewitalizacji wskazuje, że szczególnymi zjawiskami kryzysowymi występującymi w sferze środowiskowej są przekroczone standardy jakości środowiska oraz obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska.

Jednym z odpadów szkodliwych dla zdrowia i życia ludzi jest azbest. Azbest stanowi występujący w przyrodzie minerał składający się z włókien, które można rozdzielić na cienkie i trwałe wiązki. Posada szerokie zastosowanie w wielu gałęziach przemysłu, z uwagi na znakomite właściwości izolacyjne włókien azbestowych (odporność na wysokie temperatury, ogień i substancje chemiczne, nieprzewodzenie prądu itp.). Azbest jest także często używany do wzmacniania cementu i innych materiałów.

Azbest, pomimo swojej przydatności, pozostaje substancją szczególnie niebezpieczną (zaklasyfikowaną jako rakotwórcza kategorii 1A w rozporządzeniu (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin). Naruszenie struktury produktu zawierającego azbest, skutkować może dostaniem się włókien azbestowych do układu oddechowego, co prowadzić może do chorób, takich jak azbestoza czy międzybłoniak płucnej. Aktualnie, na podstawie art. 1 Ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1680.), produkcja wyrobów zawierających azbest jest na terenie Polski zakazana.

Sytuację w sferze środowiskowej na terenie gminy Żmigród przeanalizowano na podstawie danych obrazujących pokrycie przestrzeni wyrobami azbestowymi tj.

- powierzchni materiałów zawierających azbest na 100 mieszkańców,
- liczby budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowo-cementowymi na 100 mieszkańców.

Analiza powyższych wskaźników wskazała, że większe natężenie problemu występuje na terenach wiejskich niż w mieście. Jest to związane m.in. z obecnością zabudowy gospodarczej, rolniczej, a także okresu kiedy powstawała (płyty zawierające azbest były popularnymi materiałami do krycia dachów). Wskazane są zatem działania twarde, polegające na likwidacji płyt azbestowo-cementowych, jak i działania z zakresu zwiększania świadomości ekologicznej oraz zagrożeń płynących z uszkodzonych wyrobów zawierających azbest.

Tabela 11. Wartości wskaźników sfery środowiskowej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych Gminy Żmigród dla zjawiska POKRYCIA PRZESTRZENI WYROBAMI AZBESTOWYMI.

Jednostka analityczna	POKRYCIE AZBESTEM			
	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi na 100 mieszkańców		Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Żmigród - centrum	0,03	0,939	3,36	0,375
Żmigród - pñ-wsch	0,00	0,939	15,42	-1,970
Żmigród - pñ-zach	0,00	0,939	22,73	-3,390
Żmigród - pñd-wsch	0,00	0,939	11,04	-1,118
Żmigród - pñd-zach	0,08	0,939	3,45	0,356
Barkowo	182,56	0,563	1,43	0,749
Borek	41,14	0,854	0,58	0,914
Borzęcin	71,09	0,793	1,17	0,800
Osiek	240,40	0,445	3,17	0,410
Bychowo	367,11	0,184	3,11	0,422
Chodlewo	380,94	0,156	3,69	0,310
Gatka	680,96	-0,461	6,49	-0,234
Dębno	194,83	0,538	2,91	0,461
Dobrosławice	1372,83	-1,884	6,78	-0,291
Garbce	1181,81	-1,491	5,28	0,002
Grądzik	883,69	-0,878	6,93	-0,320
Kanclerzowice	246,09	0,433	2,84	0,475
Karnice	348,57	0,222	2,57	0,528
Kaszyce Milickie	358,10	0,203	3,22	0,402
Kędzie	451,56	0,010	1,55	0,726
Kliskowice	153,18	0,624	1,89	0,660
Łapczyce	20,63	0,896	0,38	0,953
Korzeńsko	109,02	0,715	1,25	0,785
Książęca Wieś	1436,87	-2,015	5,35	-0,012
Laskowa	1532,76	-2,212	12,07	-1,318
Morzęcino	434,41	0,046	4,95	0,065
Nieżgoda	277,14	0,369	2,95	0,455
Powidzko	215,53	0,496	1,76	0,685
Przedkowice	946,97	-1,008	13,72	-1,640
Przywsie	902,21	-0,916	5,57	-0,055
Radziądz	105,26	0,722	0,76	0,879
Ruda Żmigrodzka	173,86	0,581	0,96	0,841
Sanie	1019,02	-1,156	10,04	-0,924
Węglewo	1602,29	-2,355	15,18	-1,923
Żmigródek	51,26	0,833	0,46	0,939

Źródło: opracowanie własne.

2.5.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Przykłady zjawisk kryzysowych mogących wystąpić w sferze przestrzenno-funkcjonalnej wymienione zostały w Ustawie o rewitalizacji. Zaliczają się do nich:

- niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny,
- brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość,
- niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru,
- niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- niski poziom obsługi komunikacyjnej,
- niedobór lub niska jakość terenów publicznych.

Sytuację w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w gminie Żmigród przeanalizowano na podstawie danych obrazujących dostęp do określonych obiektów infrastruktury publicznej, tj. ogólnodostępnych placów zabaw. Wykorzystano do tego celu wskaźnik liczby ogólnodostępnych placów zabaw (poza szkolnymi placami zabaw) w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Obiekty infrastruktury sportowej i place zabaw, dają możliwość prowadzenie aktywnego trybu życia dla różnych grup społecznych zamieszkujących gminę, już od najmłodszych lat. Aktywność fizyczna prowadzi do kształtowania wśród mieszkańców postaw prozdrowotnych i może zapobiegać wielu chorobom cywilizacyjnym, takim jak miażdżyca, cukrzyca czy otyłość. Brak tego typu obiektów może prowadzić do konieczności zagospodarowania czasu wolnego w inny sposób, lub poza obszarem Gminy. W skrajnych przypadkach, efektem takiego stanu rzeczy mogą być akty wandalizmu i przestępczości.

Na terenie zarówno miasta, jak i gminy Żmigród, zauważa się niewystarczający dostęp do infrastruktury sportowej oraz placów zabaw. Nie każda miejscowość posiada miejsce do aktywnego wypoczynku dla swoich mieszkańców. Kilka obiektów sportowych czy rekreacyjnych dostępnych jest w mieście, jednak liczba osób korzystających również jest większa, ze względu na gęstość zaludnienia dużo większą niż na obszarach wiejskich.

Odpowiednio urządzona przestrzeń sportowa i rekreacyjna stanowi dla społeczności lokalnej miejsce spotkań, integracji międzypokoleniowej oraz wzajemnego oddziaływania i rozwijania istniejących relacji społecznych. Dlatego dostrzega się potrzebę zwiększenia dostępności do tego typu miejsc, dla jak najszerszej grupy mieszkańców.

Tabela 12. Wartości wskaźników sfery przestrzenno-funkcjonalnej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych Gminy Żmigród dla zjawiska DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ.

Jednostka analityczna	DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ	
	Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja
Żmigród - centrum	0,01	-1,088
Żmigród - p1n-wsch	0,51	-0,092
Żmigród - p1n-zach	0,00	-1,114
Żmigród - p1d-wsch	0,24	-0,644
Żmigród - p1d-zach	0,02	-1,073
Barkowo	0,00	-1,114
Borek	0,44	-0,238
Borzęcin	0,23	-0,656
Osiek	0,60	0,069
Bychowo	0,27	-0,584
Chodlewo	0,51	-0,105
Gatka	0,58	0,035
Dębno	0,45	-0,210
Dobrosławice	0,51	-0,100
Garbce	0,43	-0,265
Grądzik	1,23	1,341
Kanclerzowice	0,35	-0,417
Karnice	0,68	0,229
Kaszyce Milickie	0,45	-0,225
Kędzie	1,37	1,610
Kliskowice	0,90	0,685
Łapczyce	0,29	-0,545
Korzeńsko	0,11	-0,890
Książęca Wieś	1,33	1,537
Laskowa	0,69	0,257
Morzęcino	2,50	3,857
Niezgoda	0,50	-0,130
Powidzko	0,00	-1,114
Przedkowice	0,99	0,855
Przywsie	0,75	0,370
Radziądz	0,20	-0,716
Ruda Żmigrodzka	0,33	-0,464
Sanie	0,54	-0,034
Węglewo	1,30	1,468
Żmigrodek	0,31	-0,496

Źródło: opracowanie własne.

2.5.5. Sfera techniczna

Ustawa o rewitalizacji wskazuje, że w zakresie negatywnych zjawisk w sferze technicznej należy przeanalizować w szczególności:

- stan degradacji technicznej obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym,
- brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Stan techniczny przestrzeni publicznej na terenie gminy Żmigród analizowano w odniesieniu do następujących wskaźników:

- Odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych,
- Liczba obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców.

Zły stan techniczny obiektów przestrzeni publicznej zauważalny jest zarówno przez mieszkańców gminy, jak i osoby odwiedzające czy turystów. Wpływa to na odbiór krajobrazu kulturowego, na który składają się jego elementy będące efektem działalności człowieka. Obiekty bądź tereny zdegradowane, zdewastowane, szpecą przestrzeń i walory estetyczne. Często miejsca takie unikane są przez społeczność lokalną, prowadząc w efekcie do ich całkowitego opustoszenia i powstawania pustostanów.

Budynki komunalne, rozumiane potocznie jako ogół budynków należących do gminy, służą realizacji zadań własnych samorządu. Obiekty komunalne, które wymagają remontów znajdują się głównie na obszarze wiejskim gminy Żmigród. Budynki tego typu w mieście są zazwyczaj w zadowalającym stanie technicznym.

Inaczej sytuacja wygląda w przypadku analizy wskaźnika obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców, których negatywne natężenie widoczne jest w Żmigrodzie.

Warto zauważyć, że stan techniczny budynku to także jego efektywność energetyczna, brak barier architektonicznych oraz zastosowanie technologii grzewczych wykorzystujących odnawialne źródła energii. Należy więc prowadzić działania mające na celu zapewnienie dostępu dla osób ze szczególnymi potrzebami, jak i utrzymanie zadowalającej efektywności energetycznej obiektów publicznych.

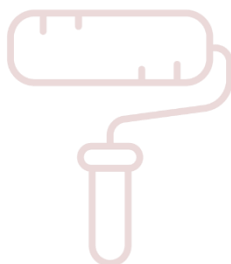

Tabela 13. Wartości wskaźników sfery technicznej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych Gminy Żmigród określające STAN TECHNICZNY ELEMENTÓW PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.

STAN TECHNICZNY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ				
Jednostka analityczna	Odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych		Liczba obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Żmigród - centrum	23,1%	0,115	0,25	-0,577
Żmigród - płn-wsch	0,0%	0,512	0,51	-1,684
Żmigród - płn-zach	0,0%	0,512	0,00	0,454
Żmigród - pld-wsch	9,1%	0,355	0,24	-0,530
Żmigród - pld-zach	7,0%	0,391	0,35	-1,010
Barkowo	33,3%	-0,061	0,00	0,454
Borek	0,0%	0,512	0,00	0,454
Borzęcin	20,0%	0,168	0,23	-0,504
Osiek	0,0%	0,512	0,00	0,454
Bychowo	0,0%	0,512	0,27	-0,655
Chodlewo	200,0%	-2,924	0,00	0,454
Gatka	0,0%	0,512	0,00	0,454
Dębno	0,0%	0,512	0,00	0,454
Dobrosławice	100,0%	-1,206	0,00	0,454
Garbce	50,0%	-0,347	0,00	0,454
Grądzik	0,0%	0,512	1,23	-4,680
Kanclerzowice	0,0%	0,512	0,00	0,454
Karnice	0,0%	0,512	0,00	0,454
Kaszyce Milickie	0,0%	0,512	0,00	0,454
Kędzie	0,0%	0,512	0,00	0,454
Kliskowice	0,0%	0,512	0,45	-1,428
Łapczyce	50,0%	-0,347	0,29	-0,738
Korzeńsko	50,0%	-0,347	0,00	0,454
Książęca Wieś	0,0%	0,512	0,00	0,454
Laskowa	100,0%	-1,206	0,00	0,454
Morzęcino	0,0%	0,512	0,00	0,454
Nieżgoda	0,0%	0,512	0,00	0,454
Powidzko	200,0%	-2,924	0,00	0,454
Przedkowice	0,0%	0,512	0,00	0,454
Przywsie	200,0%	-2,924	0,00	0,454
Radziądz	0,0%	0,512	0,00	0,454
Ruda Żmigrodzka	0,0%	0,512	0,00	0,454
Sanie	0,0%	0,512	0,00	0,454
Węglewo	0,0%	0,512	0,00	0,454
Żmigrodek	0,0%	0,512	0,00	0,454

Źródło: opracowanie własne

2.6. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Zgodnie z założeniami metodycznymi, do obszaru zdegradowanego włączone mogą zostać wszystkie te jednostki analityczne, których wskaźnik syntetyczny natężenia zjawisk kryzysowych w sferze społecznej jest niższy niż 0 oraz dla których zidentyfikowano przynajmniej jedno negatywne zjawisko w przynajmniej jednej z 4 sfer wskazanych w art. 9 ust. 1 pkt 1-4 Ustawy o rewitalizacji.

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Dokonana w poprzedniej części dokumentu analiza wskaźnikowa, pozwoliła zdiagnozować natężenie zjawisk kryzysowych sfery społecznej w następujących jednostkach analitycznych gminy Żmigród:

- Kanclerzowice,
- Książęca Wieś,
- Karnice,
- Kaszyce Milickie,
- Łapczyce,
- Barkowo,
- Węglewo,
- Morzęcino,
- Korzeńsko,
- Żmigródek,
- Radziądz,
- Osiek,
- Żmigród – centrum,
- Garbce,
- Dobrosławice.

Analiza pozostałych sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej, wskazała na brak zjawisk kryzysowych występujących poza sferą społeczną w jednostkach analitycznych: Karnice, Morzęcino oraz Osiek. Zgodnie z zasadami wyznaczania obszaru zdegradowanego, Karnice, Morzęcino i Osiek nie zostały więc zaliczone do takich jednostek. W pozostałych 12 jednostkach analitycznych, zidentyfikowano natężenie zjawisk kryzysowych w przynajmniej jednej sferze poza społeczną.

Dokonana w diagnozie analiza wskaźnikowa oparta na korelacji sfery społecznej z pozostałymi sferami tj. sferą gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną pozwoliła uzyskać macierz obrazującą występowanie negatywnych zjawisk w poszczególnych jednostkach analitycznych.

W Tabeli 14 przedstawiono w sposób zbiorczy wyniki analizy sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego.

Tabela nr 15 przedstawia natomiast jednostki zdegradowane, czyli takie, w których stwierdzono nagromadzenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz minimum jednej spośród pozostałych. Zestawienie to przedstawia również charakterystykę poszczególnych jednostek w zakresie ludności i powierzchni.

W tak przyjętej analizie, obszar zdegradowany stanowi dwanaście zamieszkałych jednostek analitycznych, których łączna powierzchnia wynosi 109,42 km², co stanowi 37,5% ogólnej powierzchni gminy. Zamieszkuje je łącznie 8 077 osób, co stanowi 56,4% wszystkich mieszkańców gminy Żmigród.

Tabela 14. Analiza sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego natężenia zjawisk kryzysowych w jednostkach analitycznych Gminy Żmigród

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna
Kanclerzowice	-0,919	0,326	0,454	-0,417	0,483
Książęca Wieś	-0,578	0,006	-1,014	1,537	0,483
Karnice	-0,507	0,006	0,375	0,229	0,483
Kaszyce Milickie	-0,497	0,413	0,302	-0,225	0,483
Łapczyce	-0,475	0,528	0,925	-0,545	-0,542
Barkowo	-0,423	-0,159	0,656	-1,114	0,197
Węglewo	-0,274	0,182	-0,281	0,142	-0,181
Morzęcino	-0,200	2,284	0,055	3,857	0,483
Korzeńsko	-0,154	0,521	0,750	-0,890	0,053
Żmigródek	-0,119	-0,184	-0,175	0,015	-0,038
Radziądz	-0,092	0,188	0,801	-0,716	0,483
Osiek	-0,082	0,006	0,428	0,069	0,483
Żmigród - centrum	-0,062	-0,197	0,657	-1,088	-0,231
Garbce	-0,039	0,005	-0,744	-0,265	0,053
Dobrosławice	-0,022	0,471	-1,087	-0,100	-0,376
Chodlewo	0,004	-0,457	0,233	-0,105	-1,235
Żmigród - ptn-wsch	0,005	0,474	-0,516	-0,092	-0,586
Przedkowice	0,018	0,006	-1,324	0,855	0,483
Żmigród - ptn-zach	0,072	0,005	-1,225	-1,114	0,483
Żmigród - ptd-wsch	0,084	-0,296	-0,089	-0,644	-0,087
Kędzie	0,112	0,006	0,368	1,610	0,483
Kliskowice	0,123	0,418	0,642	0,685	-0,458
Grądzik	0,128	0,006	-0,599	1,341	-2,084
Borzęcin	0,148	0,216	0,797	-0,656	-0,168
Dębno	0,212	0,005	0,500	-0,210	0,483
Bychowo	0,224	0,006	0,303	-0,584	-0,072
Żmigród - ptd-zach	0,241	0,025	0,647	-1,073	-0,310
Laskowa	0,254	-0,624	-1,765	0,257	-0,376

Niezgoda	0,258	0,005	0,412	-0,130	0,483
Sanie	0,304	-1,977	-1,040	-0,034	0,483
Ruda Żmigrodzka	0,304	-1,186	0,711	-0,464	0,483
Borek	0,355	0,808	0,884	-0,238	0,483
Gatka	0,385	0,006	-0,347	0,035	0,483
Przywsie	0,537	-1,355	-0,486	0,370	-1,235
Powidzko	0,678	-0,641	0,590	-1,114	-1,235

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 15. Obszary zdegradowane na terenie Gminy Żmigród tj. jednostki dla których wskaźnik syntetyczny przyjął w sferze społecznej wartości poniżej 0 oraz dla których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych w co najmniej jednej z pozostałych sfer.

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Liczba pozostałych sfer, w których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych	Liczba ludności w jednostce analitycznej	Udział wśród całkowitej ludności gminy (%)	Powierzchnia jednostki analitycznej (ha)	Udział w całkowitej powierzchni Gminy (%)
Kanclerzowice	-0,919	1	285	2,0%	362,43	1,2%
Książęca Wieś	-0,578	1	75	0,5%	926,92	3,2%
Kaszyce Milickie	-0,497	1	447	3,1%	879,86	3,0%
Łapczyce	-0,475	2	349	2,4%	1620,18	5,6%
Barkowo	-0,423	2	554	3,9%	1437,34	4,9%
Węglewo	-0,274	2	77	0,5%	194,07	0,7%
Korzeńsko	-0,154	1	885	6,2%	1132,83	3,9%
Żmigródek	-0,119	3	643	4,5%	1372,34	4,7%
Radziądz	-0,092	1	499	3,5%	1704,8	5,8%
Żmigród - centrum	-0,062	3	3833	26,7%	48,7	0,2%
Garbce	-0,039	2	234	1,6%	226,08	0,8%
Dobrosławice	-0,022	3	196	1,4%	1036,4	3,6%

Źródło: opracowanie własne.

WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI NA OBSZARZE ZDEGRADOWANYM GMINY ŻMIGRÓD

Obszar rewitalizacji to zgodnie z art. 10 Ustawy o rewitalizacji: *obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.*

Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Z ustawy wynika zatem, że aby dany obszar gminy mógł zostać uznany za obszar rewitalizacji konieczne jest, by występowała na nim koncentracja negatywnych zjawisk oraz by teren ten był istotny dla rozwoju lokalnego całej gminy.

Zgodnie z ustaleniami dokonanymi w toku konsultacji wewnątrzgminnych, opierających się na debatach, rozmowach oraz uzgodnieniach władz samorządowych i jednostek organizacyjnych gminy, przy jednoczesnym wsparciu merytorycznym ekspertów Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju **jako obszar rewitalizacji w gminie Żmigród wyznacza się jednostkę analityczną Żmigród-centrum.** Jednostka obejmuje swym zasięgiem: **ul. Akacjową, ul. Kolejową, ul. Konopnickiej, ul. Kościelną, ul. Lipową, ul. Poprzeczną, ul. Powstańców Styczniowych, ul. Rybacką, ul. Stefana Batorego, ul. Szklaną, ul. Wąską, ul. Wiejską, ul. Wileńską, ul. Wrocławską, ul. Zamkową.** Szczegółowy przebieg granic obszaru rewitalizacji przedstawia mapa (Załącznik 1). Wyznaczona centralna część Żmigrodu stanowi 0,2% powierzchni Gminy i zamieszkiwana jest przez 26,7% łącznej liczby mieszkańców.

Położenie obszaru Żmigród - centrum, odgrywa z punktu widzenia rozwoju lokalnego kluczową rolę. Żmigród stanowi centrum gminy, zarówno ze względu na swoje położenie, ale także nagromadzenie funkcji i usług społecznych. W Żmigrodzie swoje potrzeby (zarówno ze względu na usługi, edukację, pracę, administrację) zaspokajają nie tylko mieszkańcy miasta, ale też mieszkańcy terenów wiejskich. Obszar wskazany do rewitalizacji stanowią w większości tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i usługową, w niewielkim zakresie są to tereny zieleni, głównie tereny ogródków działkowych oraz teren cmentarza.

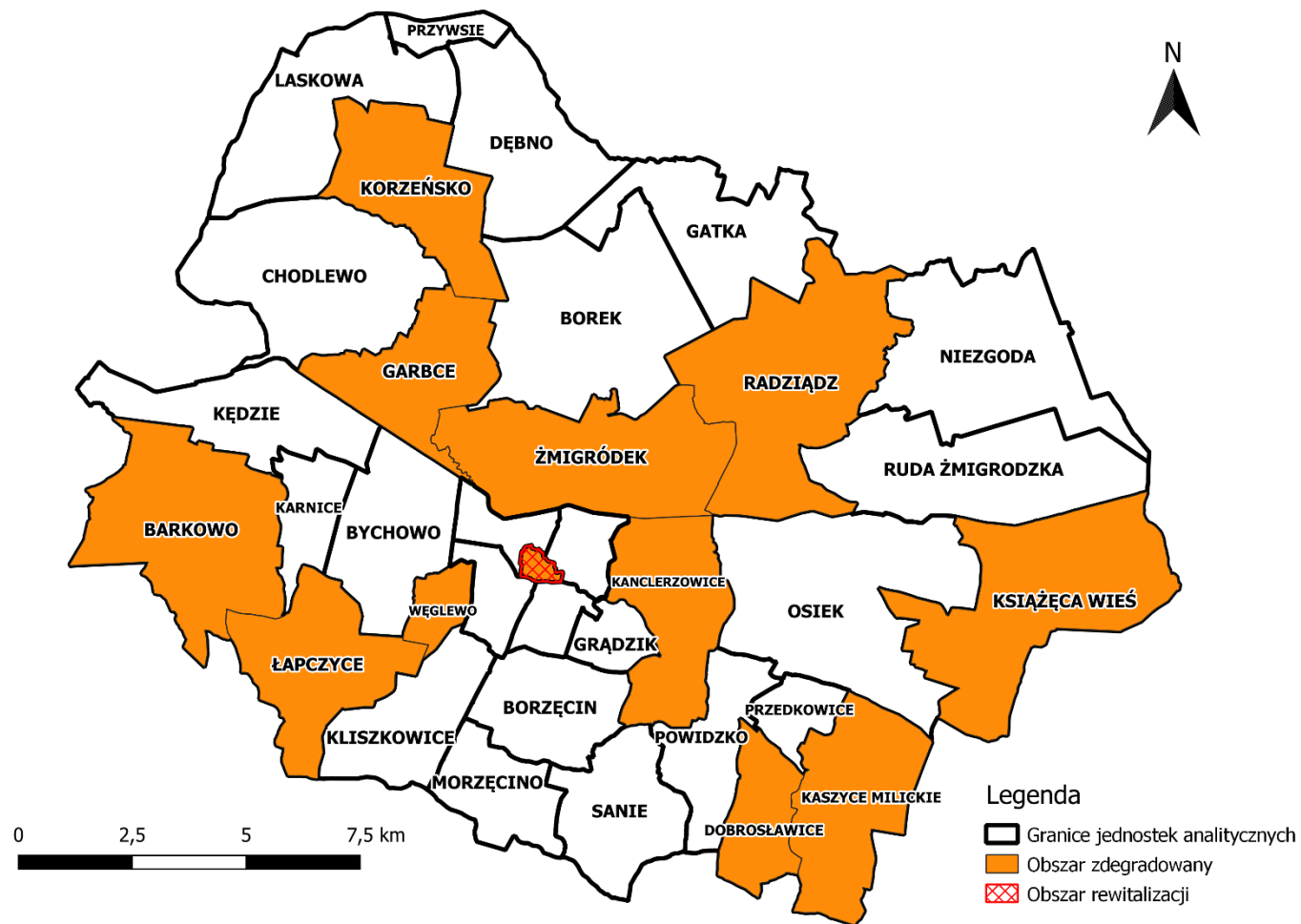
Jednocześnie, analiza negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy wskazała na ich skupienie właśnie w centralnej części miasta. Faktem jest, że analiza wskaźnikowa wskazała również inne jednostki, o podobnym nagromadzeniu negatywnych zjawisk społecznych i innych, jednak są to jednostki położone peryferyjnie względem centrum gminy oraz ze zdecydowanie mniejszą gęstością zaludnienia. W wyznaczonym obszarze rewitalizacji skupia się najwięcej mieszkańców (3 833). Stwierdzono tam również największe skupisko problemów społecznych wśród jednostek wyznaczonych w mieście Żmigród. Ponadto, obszar miejski, o większej gęstości zaludnienia, zabudowy i sieci drogowej, generuje hałas i zanieczyszczenia. W mieście brakuje jednak terenów otwartych, zielonych, do których mieszkańcy obszarów wiejskich mają lepszy dostęp.

Przewiduje się, że ze względu na centralne położenie jednostki, a także dobry dostęp komunikacyjny, wyznaczenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Żmigrodzie, będzie miało pozytywny skutek nie tylko dla mieszkańców miasta, ale też całej gminy.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego wraz z obszarem rewitalizacji stanowi Załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu, który zawiera mapę ewidencyjną sporządzoną zgodnie z art. 11 ust. 4 Ustawy o rewitalizacji w brzmieniu: *Załącznikiem do uchwały, o której mowa w art. 8, jest mapa w skali co najmniej 1:5000, sporządzona z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku – z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej, w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne, na której wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji.*

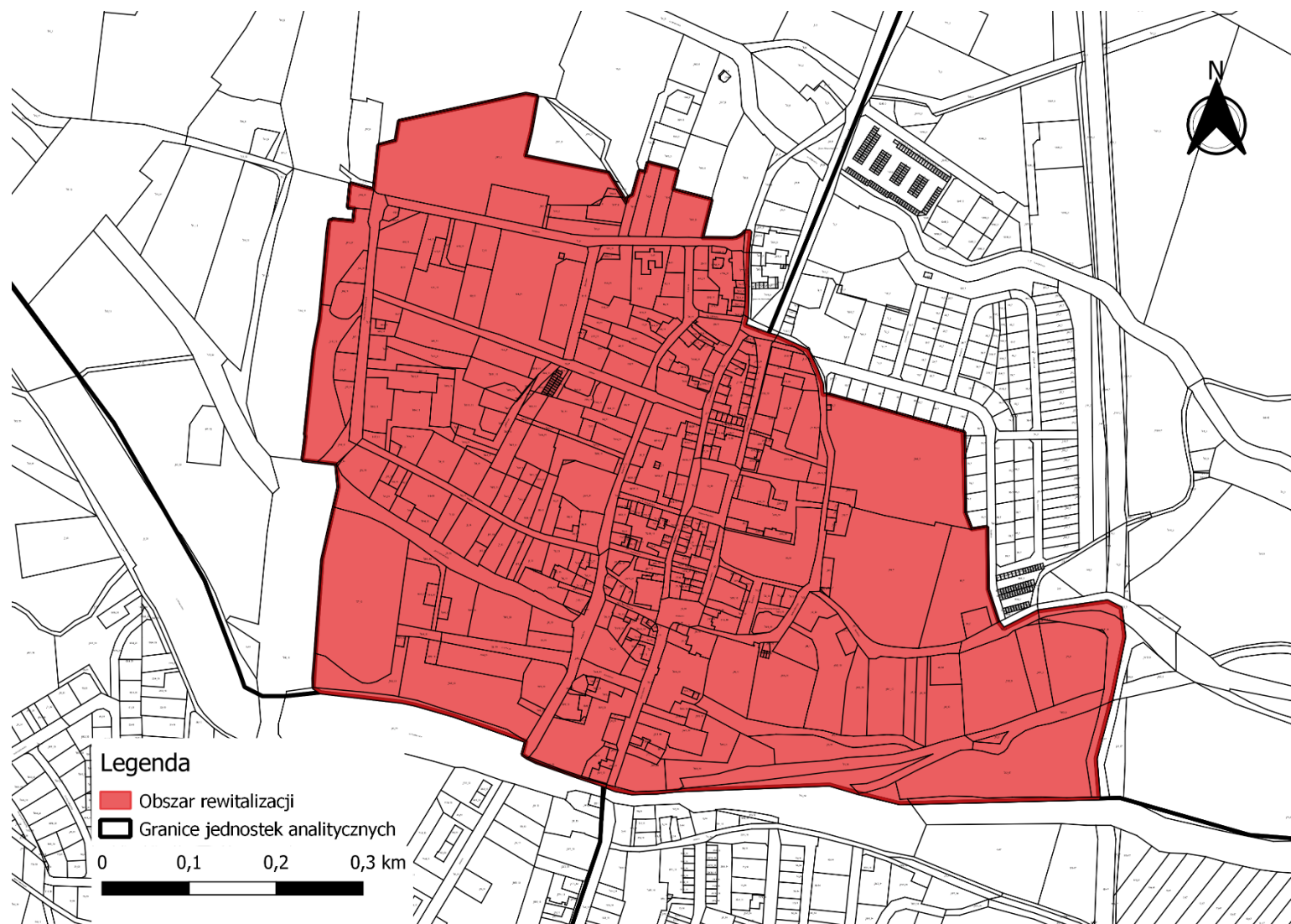

Rysunek 11. Uproszczona mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Żmigród

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 12 Obszar rewitalizacji dla Gminy Zmigród

Źródło: opracowanie własne.

SPIS TABEL

Tabela 1 Zmiany liczby ludności w gminach miejsko-wiejskich powiatu trzebnickiego	9
Tabela 2 Wskaźniki demograficzne dla gmin miejsko-wiejskich powiatu trzebnickiego	10
Tabela 3 Szkoły podstawowe na terenie Gminy Żmigród	13
Tabela 4 Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON	16
Tabela 5. Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Żmigród	21
Tabela 6. Wskaźniki wykorzystane do zdiagnozowania zjawisk kryzysowych w poszczególnych sferach.	25
Tabela 7. Wartości wskaźników sfery społecznej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych Gminy Żmigród dla zjawiska BEZROBOCIA, UBÓSTWA, PRZESTĘPCZOŚCI, OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI.	33
Tabela 8. Wartości wskaźników sfery społecznej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych Gminy Żmigród dla zjawiska KAPITAŁU SPOŁECZNEGO I AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ.	35
Tabela 9. Wartości wskaźników sfery gospodarczej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych Gminy Żmigród dla zjawiska AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ.	40
Tabela 10. Wartości wskaźników sfery środowiskowej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych Gminy Żmigród dla zjawiska POKRYCIA PRZESTRZENI WYROBAMI AZBESTOWYMI.	42
Tabela 11. Wartości wskaźników sfery przestrzenno-funkcjonalnej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych Gminy Żmigród dla zjawiska DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ.	44
Tabela 12. Wartości wskaźników sfery technicznej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych Gminy Żmigród określające STAN TECHNICZNY ELEMENTÓW PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.	46
Tabela 13. Analiza sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego natężenia zjawisk kryzysowych w jednostkach analitycznych Gminy Żmigród	48
Tabela 14. Obszary zdegradowane na terenie Gminy Żmigród tj. jednostki dla których wskaźnik syntetyczny przyjął w sferze społecznej wartości poniżej 0 oraz dla których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych w co najmniej jednej z pozostałych sfer.	49

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Położenie Gminy Żmigród na tle województwa dolnośląskiego i powiatu trzebnickiego.	7
Rysunek 2 Zmiany liczby ludności w Gminie Żmigród w latach 2010-2020.....	9
Rysunek 3 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie osób w wieku produkcyjnym w gminach powiatu.....	11
Rysunek 4 Beneficjencie środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności	12
Rysunek 5 Wyniki egzaminów ósmoklasisty w roku 2020	13
Rysunek 6 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców	14
Rysunek 7 Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (%)	17
Rysunek 8 Udział mieszkańców mających dostęp do infrastruktury sieciowej (%).....	18
Rysunek 9 Jednostki analityczne w Gminie Żmigród	22
Rysunek 10 Jednostki analityczne wyznaczone w mieście Żmigród.....	23
Rysunek 11. Uproszczona mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Żmigród	51
Rysunek 12 Obszar rewitalizacji dla Gminy Żmigród	52